

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek
Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću
Građanski odbor za ljudska prava

PRAĆENJE SUĐENJA ZA RATNE ZLOČINE

IZVJEŠTAJ ZA
SIJEČANJ / SVIBANJ 2010. GODINE

Izvještaj uredili:
Mladen Stojanović i Katarina Kruhonja

Lipanj 2010. godine

Izdavač:

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek

Za izdavača:

Miljenko Šmit

Uredili:

Mladen Stojanović i Katarina Kruhonja

Oblikovanje i tisak:

Grafika, Osijek

Naklada:

100

Osijek, 2010.

ISSN 1847-0564

Dozvoljeno je prenošenje tekstova uz navođenje izvora.

Projekt se provodi uz financijsku potporu

Europske unije

Veleposlanstva Kraljevine Nizozemske u Republici Hrvatskoj

Ova publikacija je izdana uz financijsku potporu Europske unije. Sadržaj ovog izvještaja isključiva je odgovornost *Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek*, i ne može se ni pod kojim okolnostima smatrati da odražava stav Europske unije.

SADRŽAJ

SAŽETAK	5
KLJUČNA ZAPAŽANJA	6
Sporazum između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izmjenama Sporazuma o međusobnom izvršavanju odluka u kaznenim stvarima – pozitivan pomak ka privođenju počinitelja ratnih zločina pravdi	6
Racionalizacija mreže sudova ne će pridonijeti specijalizaciji sudova niti učinkovitijem suđenju za ratne zločine	6
Ustanovljavanje sudske prakse	7
Odgovornost zapovjednika za nekažnjavanje zločina	7
Materijali prikupljeni od strane istražitelja MKSJ odlukom VSRH proglašeni nezakonitim dokazima	9
Rad DORH-a	11
Pozitivni primjeri	12
Odbacivanja kaznenih prijava	12
PREGLED POSTUPAKA KOJE SMO PRATILI	14
Praćenje postupaka na županijskim sudovima	14
Obnovljeni postupci	14
Ostali postupci	14
Praćenje sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske	15
MIŠLJENJA O POJEDINIM POSTUPCIMA	17
Ponovljeni postupak protiv opt. Čede Jovića za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva	17
Postupak protiv opt. Miće Cekinovića za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva	19
Obnovljeni postupak protiv opt. Josipa Bikića za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva	22
Postupak protiv opt. Gorana Zjačića za kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika	24
Postupak protiv opt. Nedjeljka Jankovića za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva	26
DODATAK BR. 1 - TABLIČNI PREGLED PRAĆENIH POSTUPAKA NA ŽUPANIJSKIM SUDOVIMA U RH U PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA U RAZDOBLJU SIJEČANJ - SVIBANJ 2010.	28
DODATAK BR. 2 - TABLIČNI PREGLED SJEDNICA VRHOVNOG SUDA RH U PREDMETIMA RATNIH ZLOČINA U RAZDOBLJU SIJEČANJ - SVIBANJ 2010.	36

Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek
Documenta - Centar za suočavanje s prošlošću
Građanski odbor za ljudska prava

Monitoring tim:

Tino Bego

Milena Čalić Jelić

Jelena Đokić Jović

Veselinka Kastratović

Martina Klekar

Melanija Kopic

Maja Kovačević Bošković

Vlatka Kuić

Mladen Stojanović

Tanja Vukov

Za organizacije:

Nikoleta Poljak, *Centar za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek*

Vesna Teršelič, *Documenta*

Zoran Pusić, *Građanski odbor za ljudska prava*

SAŽETAK

U trenutku kad je otvoreno poglavlje 23. u pristupnim pregovorima za ulazak u Europsku uniju „Pravosuđe i temeljna prava“ iznova ističemo obavezu policije i pravosuđa da ubrzaju provođenje predistražnih radnji i istraga i povećaju učinkovitost suđenja za ratne zločine.

Ukazujemo na pozitivne iskorake poput potpisivanja sporazuma između Republike Hrvatske i Republike Bosne i Hercegovine o izmjenama Sporazuma o međusobnom izvršavanju odluka o kaznenim stvarima, koji doprinosi privođenju počinitelja ratnih zločina pravdi.

Rad pravosuđa je i dalje opterećen rješavanjem posljedica etnički pristranih pravosudnih postupaka iz devedesetih godina, no proces revidiranja pravno neutemeljenih optužnica je u tijeku.

Mišljenja smo da racionalizacija mreže sudova ne će pridonijeti specijalizaciji sudova niti učinkovitijem suđenju za ratne zločine te da je propisivanje isključive nadležnosti županijskih sudova u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, kao i županijskih državnih odvjetništava u navedenim gradovima, najefikasniji način postizanja kvalitativnog pomaka u procesuiranju ratnih zločina.

U razdoblju od siječnja do svibnja 2010. ključne su pravosudne institucije donijele odluke koje dugoročno mogu utjecati na ustanovljenje sudske prakse i smanjiti učinkovitost procesuiranja ratnih zločina. Iznosimo pozitivne primjere te ukazujemo na odluke koje zabrinjavaju pa zbog toga posebno analiziramo nedavne odluke Vrhovnog suda Republike Hrvatske (VSRH) u vezi zločina u Medačkom džepu i u Marinom Selu te odluke o odbacivanju kaznenih prijava Državnog odvjetništva Republike Hrvatske (DORH).

U predmetu optuženih Ademija i Norca VSRH nije sankcionirao propust optuženog Norca da prvog dana akcije nakon saznanja za zločin poduzme mjere potrebne za kažnjavanje zločina njegovih podređenih, mada prema praksi međunarodnih sudova propust nadređenog ne mora biti uzročno-posljedično vezan za sam zločin, već uz doprinos tome da su počinitelji prošli nekažnjeno. Nesankcioniranje zločina počinjenih prvog dana akcije može negativno utjecati i na mogućnost da rodbina ubijenih u parničnim postupcima uspije sa zahtjevom za naknadu štete.

U presudi za zločine u Marinom Selu VSRH zauzeo je mišljenje da su izjave preživjelih žrtava dane istražiteljima Tužiteljstva Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju (MKSJ) zapravo zabilješke istražitelja tužiteljstva te da ih treba izjednačiti s informativnim razgovorima koje obavlja tužitelj. Ukoliko se iskazi svjedoka dani istražiteljima Tužiteljstva MKSJ zaista budu sveli na razinu indicija i ukoliko se materijali prikupljeni od strane istražitelja MKSJ ne budu koristili kao dokazi pred domaćim sudovima zasigurno će se smanjiti mogućnost procesuiranja počinitelja brojnih zločina, jer je od počinjenja zločina proteklo gotovo dva desetljeća, a mnogi zločini neistraženi su od strane pravosudnih tijela RH.

Navodimo i pozitivne primjere u kojima se DORH odlučio na progon nekih počinitelja kaznenih djela koje se godinama nije procesuiralo, ali upozoravamo i na odbacivanje kaznenih prijava u kojima je, po našem mišljenju, trebalo zahtijevati provođenje istraga za kaznena djela ratnog zločina.

KLJUČNA ZAPAŽANJA

Sporazum između Republike Hrvatske i Bosne i Hercegovine o izmjenama Sporazuma o međusobnom izvršavanju odluka u kaznenim stvarima – pozitivan pomak ka privođenju počinitelja ratnih zločina pravdi

Do potpisivanja naslovnog sporazuma (Sarajevo, 10. veljače 2010.) postojeći Sporazum između RH i BiH o izvršavanju sudskih odluka u kaznenim stvarima¹ pokazao je svu svoju manjkavost. Naime, s obzirom da RH i BiH ne mogu izručivati svoje državljane drugim državama, a kako je Sporazumom bilo propisano da će zamoljena država izvršenje pravomoćne kaznene presude države moliteljice preuzeti samo ako se osuđena osoba s tim suglasi, brojni su pravomoćno osuđeni počinitelji kaznenih djela, dvojni državljani RH i BiH, bijegom u drugu državu svoga državljanstva i uskratkom suglasnosti za izvršavanjem kazni izbjegavali izvršenja. O brojnim bjegovima šira je javnost doznala tek nakon bijega nekih, medijski eksponiranih okrivljenika (npr. saborskog zastupnika Branimira Glavaša, nepravomoćno osuđenog ratnog zločinca, i kardiokirurga Ognjena Šimića, osuđenog zbog primanja mita).

Ove su godine provedene nužne izmjene Sporazuma kako bi se počinitelje kaznenih djela onemogućilo u izbjegavanju služenja zatvorskih kazni.

Prema usuglašenim i 10. veljače 2010. potpisanim izmjenama navedenog Sporazuma, od osoba koje su pravomoćno osuđene u jednoj državi u slučaju kada pobjegnu u drugu državu više ne će biti tražena suglasnost za upućivanje na izdržavanje kazne.

U Sporazumu su predviđeni i izuzeci od njegove primjene. On se zasigurno ne će primjenjivati na osuđenike kojima je suđeno u odsutnosti. No u njemu je propisano i da se izvršenje ne će preuzeti „ako država izvršenja smatra da je djelo na kojem se temelji pravomoćna sudska odluka političke, vojne ili fiskalne prirode“. Radi izbjegavanja problema u interpretaciji, sačinjen je i Zapisnik u kojemu je zauzet stav da se iznimkama koje su uzete od provedbe Sporazuma, poput „djela vojne, političke i fiskalne prirode“, ne mogu smatrati djela protiv vrijednosti zaštićenih međunarodnim pravom, među kojima su i ratni zločini.²

Nadamo se da se ovom izmjenom konačno stalo na kraj nekažnjivosti pravomoćno osuđenih počinitelja kaznenih djela ratnih zločina, dvojnih državljana RH i BiH, koji su dvojna državljanstva zlorabili izbjegavajući izdržavati kazne za zločine koje su počinili.

Racionalizacija mreže sudova ne će pridonijeti specijalizaciji sudova niti učinkovitijem suđenju za ratne zločine

Republika Hrvatska se ubraja među europske države s ponajvećim brojem sudova, sudaca i administrativnog osoblja u sudovima, ali i brojem sudskih predmeta. No upravo u sadašnjoj strukturi sustava mogu se naći uzroci nedovoljne učinkovitosti hrvatskog pravosuđa.

U sklopu reforme pravosuđa već nekoliko godina govori se i o racionalizaciji mreže sudova, kojom bi se trebali spojiti pojedini sudovi iste vrste: općinski sudovi s općinskima, prekršajni sudovi s prekršajnicima...

Ciljevi su racionalizacijom sudske mreže postići veću učinkovitost sudova, veću mogućnost specijalizacije sudaca, veću fleksibilnost u radu sudova, bolju ekonomičnost sustava, ujednačenje sudske prakse, stvarnu

¹ Sklopljen je 26. veljače 1996. Privremeno se nije primjenjivao na području srpskog entiteta u BiH, no izmjenom od 7. lipnja 2004. prošireno je teritorijalno područje njegove primjene na čitavo državno područje BiH.

² Spomenuti Zapisnik nije javno objavljen. O njemu i njegovom sadržaju na: <http://www.nn.hr/Sporazum%20o%20me%C4%91usobnom%20izvr%C5%A1enju%20sudskih%20odluka%20u%20k>
<http://www.tportal.hr/vijesti/hrvatska/55201/Kazna-za-ratni-zlocini-mora-se-izvrstiti.html>

mogućnost svakog suda da sazove vijeća od nekoliko sudaca, a sve kako bi građani imali na raspolaganju učinkovito i efikasno pravosuđe u koje bi imali povjerenja.³

Do sada je broj općinskih sudova formalno smanjen sa 107 na 67, ali je samo šest sudova i fizički spojeno u tri. Broj državnih odvjetništava formalno je smanjen sa 71 na 55, dok bi broj prekršajnih sudova navodno sa 114 trebao biti smanjen na 63.⁴

Na *Okruglom stolu*⁵ na kojemu su Centar za mir, Documenta i Građanski odbor za ljudska prava zagovarali izmjene Zakona o primjeni Statuta MKS (prvenstveno: propisivanjem isključive nadležnosti županijskih sudova u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, kao i županijskih državnih odvjetništava u navedenim gradovima za postupanje u predmetima ratnih zločina), predstavnici pravosudnih institucija (predsjednik VSRH, zamjenica GDORH, predstavnici Ministarstva pravosuđa) uglavnom se nisu složili s ovakvom inicijativom udruga.⁶ Ministar pravosuđa Ivan Šimonović najavio je da bi u sklopu racionalizacije mreže sudova trebao biti bitno smanjen i broj županijskih sudova, sa sadašnjih 21 na desetak, čime bi se smanjio i broj sudova na kojima bi se u prvom stupnju sudilo u predmetima ratnih zločina (na otprilike 7 ili 8).

Podržavamo proces racionalizacije, no s obzirom da smatramo da su dosadašnji rezultati većinom samo formalno smanjenje broja sudova, da su krajnji rezultati neizvjesni te da su za profesionalno, nepristrano i učinkovito procesuiranje ratnih zločina potrebna što hitnija institucionalna poboljšanja, i dalje smo mišljenja da je propisivanje isključive nadležnosti županijskih sudova u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku, koji ujedno imaju i daleko najveći broj sudaca kaznenih odjela te ponajbolje prostorne i tehničke uvjete, kao i županijskih državnih odvjetništava u navedenim gradovima, najefikasniji način postizanja kvalitativnog pomaka u procesuiranju ratnih zločina.

Kao i ranije, ponovno ističemo da bi koncentracijom suđenja na navedena četiri suda mogućnost negativnih utjecaja na sudski postupak u (manjim) lokalnim sredinama bila eliminirana te da su županijski sudovi u Osijeku i Zagrebu među samo četiri suda u Republici Hrvatskoj koji raspolažu službom za podršku svjedocima i žrtvama kaznenih djela.⁷

Ustanovljavanje sudske prakse

Odgovornost zapovjednika za nekažnjavanje zločina

U Hrvatskoj duže vremena traje rasprava o mogućnosti primjene zapovjedne odgovornosti u domaćem pravnom sustavu, kao i o njezinom opsegu.

S obzirom da je institut zapovjedne odgovornosti bio nepoznat u Kaznenom zakonu do njegovih izmjena 2004. godine, zbog ustavne zabrane retroaktivnosti i primjene načela zakonitosti postavljalo se pitanje mogućnosti kaznenih progona zapovjednika u vezi sa zločinima koji su njihovi podređeni počinili prije nego

³ Izvor: <http://www.pravosudje.hr/default.asp?ru=263>

⁴ Podaci iz Izvješća Europske komisije o napretku Hrvatske za 2009. godinu ssh.hr/downloads/Izvjescje-o-napretku2009.doc

⁵ Okrugli stol o učinkovitijem procesuiranju ratnih zločina te obeštećivanju preživjelih i obitelji žrtava - neophodne zakonske izmjene, Zagreb, 31. ožujka 2010.

⁶ Na istom Okruglom stolu izneseno je i mišljenje prema kojemu bi za učinkovito i nepristrano procesuiranje ratnih zločina bilo nužno ustrojiti jedan poseban sud te posebno tužiteljstvo, s isključivom nadležnošću u postupanju u predmetima ratnih zločina.

⁷ Usporedbe radi, dana 11. svibnja 2010. na Županijskom sudu u Sisku, na kojemu nije ustrojena služba za podršku svjedocima i žrtvama kaznenih djela, svjedokinji-oštećenici je pozlilo tijekom iskazivanja. Uplakana i u stanju šoka izvedena je na sudski hodnik gdje je sačekala dolazak hitne pomoći. Za to se vrijeme na hodniku nalazila i rodbina optuženih za smrt njezinog supruga. Iako je Vijeće bilo upoznato s psihičkim problemima oštećenice, nije osiguralo dolazak djelatnika Ureda za podršku žrtvama i svjedocima iz Zagreba.

što je odredba o zapovjednoj odgovornosti stupila na snagu, a prema kriterijima sadržanim u čl. 7. Statuta Međunarodnog kaznenog suda za bivšu Jugoslaviju.⁸

Zbog navedene nedovoljne razvijenosti hrvatskog kaznenog prava u vrijeme kada su zločini počinjeni, postavljalo se pitanje kako će postupati domaća tužiteljstva i sudovi te hoće li domaća sudska praksa dosegnuti standarde međunarodnih kaznenih sudova i sankcionirati sva neprihvatljiva propuštanja zapovjednika koja bi bila sankcionirana pred MKSJ.

Predmet Rahima Ademija i Mirka Norca, jedini koji je MKSJ prosljedio vlastima Republike Hrvatske temeljem pravila 11bis Pravilnika o postupku i dokazima, dobio je na značaju i zbog ustanovljavanja sudske prakse u pogledu odgovornosti zapovjednika u sprječavanju ili sankcioniranju zločina koji su neposredno počinili njihovi potčinjeni. Iako sudske odluke u hrvatskom pravnom sustavu nisu izvor prava, one itekako mogu utjecati na buduću sudsku praksu, što se u odnosu na presudu iz citiranog predmeta već može uočiti.

Naime, VSRH je potvrdio prvostupanjsku presudu kojom je Mirko Norac proglašen krivim da je počinio krivično djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. u svezi s čl. 28. OKZRH, te krivično djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. u svezi s čl. 28. OKZRH jer je znao da njegovi potčinjeni čine zločine, a kao zapovjednik nije ništa poduzeo kako bi ih u tome spriječio. VSRH je potvrdio stav prvostupanjskog suda da se kaznena djela ratnih zločina mogu počinuti nečinjenjem ukoliko je počinitelj propustio činjenje koje je bio dužan izvršiti. Konkretno, zapovjednik ima poseban odnos prema zaštićenom dobru iz koga proizlazi i njegova posebna obveza prema tom dobru (tzv. garantna obveza – nadzor nad trećom osobom, iz pozicije nadređenog prema podređenom).

Istom presudom, iako je u postupku utvrđeno da je već prvog dana akcije saznao za zločine, opt. Norac nije proglašen krivim zbog posljedica koje su nastale djelovanjem njemu podređenih prvog dana akcije (ubojstva sedam osoba), niti za nekažnjavanje (zapravo za neprijavlivanje) njemu podređenih počinitelja tih zločina zato što te zločine nije naredio i nije ih mogao suzbiti, jer je za njih saznao naknadno, a prethodno je poduzeo radnje upoznavanja podređenih s odredbama međunarodnog humanitarnog prava o postupanju s civilima, ratnim zarobljenicima i imovinom.

Prema kaznenom zakonu koji je bio na snazi u vrijeme počinjenja zločina ne postoji krivnja zapovjednika u odnosu na počinjeni zločin, kao niti ikakva kauzalna veza između djelovanja zapovjednika i počinjenog zločina. S tim u svezi, nepostupanje optuženog (nekažnjavanje) eventualno bi predstavljalo samostalno kazneno djelo neprijavlivanja krivičnog djela iz čl. 176. Krivičnog zakona RH, za koje je nastupila apsolutna zastara kaznenog progona.

Prema međunarodnom pravu, zapovjednik ne bi bio osuđen za zasebno kazneno djelo, već u vezi s djelima koja su počinili njegovi podređeni, a koja on nije kaznio. Praksa međunarodnih sudova pokazuje da propust nadređenog ne mora biti uzročno vezan za sam zločin, već uz doprinos tome da su počinitelji prošli nekažnjeno.

Teoretski moguća rješenja tretiranja odgovornosti zapovjednika općenito, pa tako i odgovornosti za nekažnjavanje zločina za koje je zapovjednik saznao naknadno, su različita. Sežu od negiranja bilo kakve mogućnosti sankcioniranja propusta zapovjednika, do dijametralno suprotnih rješenja.⁹

Mišljenje prema kojemu bi i u hrvatskom pravosudnom sustavu bilo moguće kažnjavanje zapovjednika za nekažnjavanje zločina potčinjenih polazi od stajališta da su norme o zapovjednoj odgovornosti dio među-

⁸ Iz analize čl. 7. Statuta MKSJ proizlazi da su zapovjednici odgovorni kao:

- neposredni izvršitelji zločina (planiranjem, poticanjem, naređivanjem ili na drugi način);
- garanti sprječavanja zločina (dužni su poduzeti nužne i razumne mjere da zločine spriječe, ukoliko su znali ili imali razloga znati da se njihovi podređeni spremaju počiniti zločine);
- garanti kažnjavanja počinitelja (dužni su nakon saznanja za počinjeni zločin, poduzeti nužne i razumne mjere da bi neposredni počinitelji bili kažnjeni).

⁹ Više o tome Ivo Josipović: *Ratni zločini – priručnik za praćenje suđenja*, Centar za mir, nenasilje i ljudska prava – Osijek, 2007., str. 52-54.

narodnog običajnog prava i/ili općih pravnih načela koji su u domaće pravo inkorporirani Dopunskim protokolom uz Ženevske konvencije (Protokolom I), koji je po pravnoj snazi ispod Ustava, ali iznad zakona, te na taj način derogira zakonske odredbe.¹⁰ U tom bi slučaju mogle biti primijenjene kazne propisane za supstancijalno isto djelo iz OKZ RH (do 20 godina zatvora), a nadalje bi se mogao primijeniti i novi čl. 167.a Kaznenog zakona, s obzirom da se radi o blažem zakonu.¹¹

Kazneni postupak protiv optuženih Ademija i Norca nedvojbeno bi mogao usmjeriti sudsku praksu. Praksa koja propust zapovjednika da nakon saznanja za zločin poduzme mjere potrebne za kažnjavanje počinitelja ne bude kvalificirana kao ratni zločin (kao u navedenom predmetu za zločine počinjene prvoga dana akcije), negativno će utjecati i na mogućnost da oštećenici u parničnim postupcima uspiju sa zahtjevima za naknadom štete. Naime, u praksi oštećenici uspijevaju u parnicama samo ukoliko je prethodno utvrđena kaznena odgovornost počinitelja.¹²

Ukoliko zauzmu stav da je zapovjednikovo propuštanje prijavljivanja zločina sebi potčinjenih samostalno kazneno djelo za koje je nastupila zastara kaznenog progona, domaća pravosudna tijela, kojima je uloga progoniti počinitelje kaznenih djela i sankcionirati ih, (više) ne će imati mogućnost procesuirati počinitelje takvih neprihvatljivih ponašanja.

Materijali prikupljeni od strane istražitelja MKSJ odlukom VSRH proglašeni nezakonitim dokazima

S obzirom na brojne dokazne materijale koje su istražitelji MKSJ prikupili istražujući zločine počinjene u oružanim sukobima na prostoru bivše Jugoslavije, a u korelaciji s brojnim neprocesuiranim zločinima počinjenima tijekom rata na području Republike Hrvatske, vrlo je važno pitanje mogućnosti korištenja tih materijala u postupcima pred domaćim sudovima.

Rješenjem Vrhovnog suda RH br. I Kž 585/09 od 23. ožujka 2010. ukinuta je prvostupajnska presuda Županijskog suda u Požegi br. K-11/08 od 13. ožujka 2009. kojom su Damir Kufner i ostali optuženici u postupku proglašeni krivima zbog počinjenja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva. Prvostupajnska presuda je, između ostalog, ukinuta i zbog stava Vijeća VSRH da je utemeljena na nezakonitim dokazima. Kao nezakonite dokaze vijeće VSRH je cijenilo iskaze preživjelih žrtava danih pred istražiteljima MKSJ.

Vijeće VSRH svoju je odluku obrazložilo sljedećim:

- odredbom čl. 28. Zakona o primjeni Statuta Međunarodnog kaznenog suda i progonu za kaznena djela protiv međunarodnog ratnog i humanitarnog prava¹³ propisana je procedura u slučaju kada MKS ustupi Republici Hrvatskoj kazneni progon;

¹⁰ Člancima 86. i 87. Dopunskog protokola I određuje se odgovornost zapovjednika iako je zločine počinio njegov potčinjeni, ako je znao ili imao obavijesti koje su mu omogućavale da zaključi da je potčinjeni izvršio ili da će izvršiti takvu povredu i ako nije poduzeo sve moguće mjere u okviru svoje moći da spriječi ili suzbije povredu. Od vojnih zapovjednika se zahtijeva da poduzmu mjere u svrhu sprječavanja zločina ili kažnjavanja počinitelja.

¹¹ U čl. 167. a st. 3. navedeno je da će se zapovjednik ili druga osoba koja stvarno djeluje kao vojni zapovjednik ili nadređena civilna osoba ili druga osoba koja u civilnoj organizaciji ima stvarnu vlast zapovijedanja ili nadzora, koja ne proslijedi stvar nadležnim vlastima u cilju provođenja istrage i kaznenog progona nad neposrednim počiniteljima, kazniti kaznom zatvora od jedne do pet godina.

¹² Negativni trend u sudskim postupcima za naknadu štete žrtvama i rodbini žrtava ratnih zločina se nastavlja, pa su tako Jovan Berić, Branka Kovač i Nevenka Strpišić, čiji su roditelji ubijeni u Varivodama 28. rujna 1995., presudama Općinskog suda u Kninu od 31. listopada 2007. i Županijskog suda u Šibeniku od 22. ožujka 2010. odbijeni sa tužbenim zahtjevima te im je naloženo solidarno plaćanje parničnih troškova tužbenoj RH u iznosu od 54.000 kuna. Državne institucije (Sabor, Vlada i pravosudna tijela) ne ulažu dovoljno napora kako bi se na zadovoljavajući način riješio problem obeštećenja žrtava i njihovih obitelji.

¹³ Članak 28. glasi:

Preuzimanje postupka od Međunarodnoga kaznenog suda

- stavkom 4. navedenog članka propisano je da se dokazi, koje su prikupila tijela MKS, mogu koristiti u kaznenom postupku u Republici Hrvatskoj pod uvjetom da su izvedeni na način predviđen Statutom i Pravilima o postupku i dokazima MKS i da se mogu koristiti pred tim sudom;
- da bi se navedeni članak mogao primjenjivati, nakon što optužnica stupi na pravnu snagu kazneni progon mora biti ustupljen vlastima Republike Hrvatske temeljem pravila 11bis Pravilnika o postupku i dokazima,
- predmet u kome je Vrhovni sud RH rješavao po žalbi nije ustupljen temeljem pravila 11bis.

VSRH zauzeo je mišljenje da su izjave preživjelih žrtava dane istražiteljima MKSJ zapravo zabilješke istražitelja tužiteljstva koje zastupa optužbu pred MKSJ te da takve njihove radnje, kada se ne radi o predmetima u kojima je ustupljen kazneni progon, treba izjednačiti s informativnim razgovorima koje obavlja tužitelj. Navedeno je i da je iz procesne građe vidljivo da su zabilješke dostavljene hrvatskom tužiteljstvu kako bi mu one poslužile kao izvorište za dokaznu radnju ispitivanja svjedoka te da ih je prvostupanjski sud bio dužan izdvojiti iz spisa tretirajući ih kao iskaze građana dane redarstvenim vlastima u obavijesnom razgovoru. Zaključno, navedeno je i da u svim ostalim slučajevima kada sudovi u Republici Hrvatskoj dođu u priliku u kaznenom postupku koristiti dokaze koji su pribavljeni od strane MKS to ne mogu činiti pozivom na čl. 28. Zakona o primjeni Statuta MKS, već isključivo sukladno domaćim kaznenoprocenim odredbama, sadržanim u Zakonu o kaznenom postupku.

Takvo valoriziranje materijala, koje su prikupili istražitelji MKSJ, otvara niz problema za buduće procesuiranje ratnih zločina.

Naime, istražitelji MKSJ proveli su brojne istrage nakon kojih Tužiteljstvo MKSJ nije podiglo optužnice, jer položaj potencijalnih optuženika nije bio na razini za koju je MKSJ nadležan. Takvi predmeti u MKSJ nose oznaku „kategorije 2“. Neki materijali iz predmeta „kategorije 2“ predani su pravosuđu Republike Hrvatske, kao što je bio slučaj i s materijalima u konkretnom predmetu, vođenim pred Županijskim sudom u Požegi.

Ukoliko se iskazi svjedoka dani istražiteljima Tužiteljstva MKSJ zaista budu sveli na razinu indicija i ne budu mogli koristiti kao dokazi u kaznenim postupcima pred domaćim sudovima, zasigurno će se smanjiti mogućnost procesuiranja počinitelja brojnih zločina, s obzirom da je od počinjenja zločina prošlo gotovo dva desetljeća, da su mnogi zločini od strane pravosudnih tijela RH neistraženi ili nedovoljno istraženi te da preživjele žrtve, oštećenici i svjedoci umiru, dok sjećanja živih blijede uslijed proteka vremena, starosti, bolesti ili straha. Nešto je manja opasnost u pogledu materijalnih dokaza, jer je veća mogućnost njihovog ponovnog izvođenja.

Mišljenja smo da je nužno osigurati mogućnost korištenja materijala prikupljenih od strane istražitelja MKSJ pred domaćim sudovima, neovisno radi li se o predmetima ustupljenim temeljem pravila 11bis ili ne, izmjenama postojećih odredbi Zakona o primjeni Statuta, koje je vijeće VSRH protumačilo na ranije navedeni način, ili njihovim drugačijim tumačenjem.

(1) U slučaju kada Međunarodni kazneni sud, sukladno svom Statutu i Pravilniku o postupku i dokazima ustupi u određenom slučaju Republici Hrvatskoj kazneni progon, državni odvjetnik će pred nadležnim sudom poduzeti kazneni progon uzimajući kao temelj za optužbu činjenice na kojima se temeljila optužba pred Međunarodnim kaznenim sudom.

(2) Postupak u Republici Hrvatskoj provest će se uz primjenu domaćega kaznenoga materijalnog i postupovnog prava.

(3) Iznimno, državni odvjetnik na temelju dokaza pribavljenih od Međunarodnoga kaznenog suda može pred nadležnim sudom u Republici Hrvatskoj podići optužnicu bez provođenja istrage i suglasnosti istražnog suca.

(4) Dokazi koje su prikupila tijela Međunarodnoga kaznenog suda mogu se koristiti u kaznenom postupku u Republici Hrvatskoj pod uvjetima da su ti dokazi izvedeni na način predviđen Statutom i Pravilima o postupku i dokazima Međunarodnoga kaznenog suda i da se mogu koristiti pred tim Sudom. Postojanje ili nepostojanje činjenica koje se dokazuju tim dokazima hrvatski sud cijeni prema članku 8. Zakona o kaznenom postupku.

(5) Vlada može s Međunarodnim kaznenim sudom zaključiti poseban sporazum kojim će urediti pojedina pitanja iz svoje nadležnosti kod preuzimanja postupka.

(6) Predstavicima Međunarodnoga kaznenog suda omogućit će se nazočnost postupku u svim njegovim stadijima te će im se pružiti svaka potrebna obavijest o tijeku postupka

Očito je da je Zakon o primjeni Statuta neprecizan te da se njegove odredbe mogu različito tumačiti, no cilj navedenog Zakona zasigurno ne bi smio biti svodenje iskaza svjedoka danih haaškim istražiteljima na razinu indicija, jer dvostruko valoriziranje takvih materijala, u zavisnosti o kakvoj se „kategoriji predmeta“ radi, nema nikakvog opravdanja.¹⁴

S obzirom na „priznanje“ DORH-a o ranijem manjkavom, neprofesionalnom i pristranom radu u procesuiranju ratnih zločina,¹⁵ na veliki broj još uvijek neistraženih zločina, stav Vijeća VSRH o neupotrebljivosti materijala prikupljenih po haaškim istražiteljima izaziva našu duboku zabrinutost. Pri tome naglašavamo da su žrtve i svjedoci ratnih zločina iskaze istražiteljima Tribunala davali u potpunom povjerenju, kao nepristranom i objektivnom sudskom tijelu.

Pored navedenog, nakon što 01. rujna 2011. u cijelosti stupi na snagu novi Zakon o kaznenom postupku, postupak istraživanja bit će u nadležnosti državnog odvjetnika, koji će moći povjeriti provođenje dokaznih radnji istražiteljima.¹⁶

S tim u svezi postavljamo pitanje valoriziranja radnji istražitelja MKSJ u predmetima koji nisu ustupljeni temeljem pravila 11bis – hoće li ih domaći sudovi i tada izjednačavati s policijskim izvidima ili će ih, povlačeći paralelu s radnjama istražitelja koji su u domaće kazneno zakonodavstvo uvedeni novim ZKP-om, prihvatiti kao valjan dokazni materijal?

Rad DORH-a

U prvoj polovini 2010. godine zabilježili smo da je državno odvjetništvo u četiri postupka, čije je obnove sâmo i iniciralo, odustalo od optužbi ili prekvalificiralo kaznena djela iz optužnice, nakon čega su sudovi obustavili kaznene postupke u odnosu na 23 odsutna okrivljenika, devedesetih godina u odsutnosti osuđenih na zatvorske kazne.¹⁷ Radi se o nastavku ispravljanja pogrešaka u radu državnih odvjetništva i sudova devedesetih godina, kada su olako podizane optužnice i donošene osuđujuće presude protiv pripadnika srpskih postrojbi, usprkos tome što u postupanju okrivljenika često nisu bila ostvarena bitna obilježja kaznenih djela ratnih zločina ili usprkos nepostojanju izvjesnosti da su upravo okrivljenici počinitelji evidentno počinjenih ratnih zločina.

Osim navedenoga u nekim smo predmetima u postupanju državnih odvjetništava i sudova zamijetili pozitivan pomak u progonu počinitelja koje se godinama, zbog nevoljkosti i/ili očite pristranosti istih tih pravosudnih tijela, uopće nije procesuiralo ili ih se, unatoč procesuiranju, izbjegavalo osuditi.

Sa druge strane izražavamo zabrinutost zbog odluka o odbacivanju kaznenih prijava u nekim slučajevima, koje ukazuju da bi neki počinitelji kaznenih djela počinjenih u vrijeme rata mogli ostati izvan dosega pravde. Upozoravamo da navedeni primjeri ukazuju na nedosljednost DORH-a postupanju.

U nastavku iznosimo primjere.

¹⁴ Predmet optuženih Rabima Ademija i Mirka Norca jedini je predmet „kategorije 1“ (temeljem pravila 11bis ustupljen Republici Hrvatskoj). Tijekom dokaznog postupka na Županijskom sudu u Zagrebu korišteni su materijali koje su prikupili haaški istražitelji.

¹⁵ Izraženom u aktima DORH-a:

- Naputku u svezi primjene odredbi OKZRH i ZKP u predmetima ratnih zločina – kriteriji (standardi) za kazneni progon, broj: O-4/08, od 9. listopada 2008;

- Akcijskom planu za provedbu Naputka broj O-4/08 u svezi rada na predmetima ratnih zločina, broj: A-223/08, od 12. prosinca 2008.

¹⁶ Čl. 219. Zakona o kaznenom postupku (NN 152/08) glasi:

1) Istragu provodi državni odvjetnik.

2) Državni odvjetnik može nalogom povjeriti provođenje dokaznih radnji istražitelju. U nalogu državni odvjetnik određuje istražitelja, s obzirom na predmet istraživanja i posebne propise, radnje koje se imaju provesti, a može dati i druge naloge kojih se istražitelj mora držati. Istražitelj je dužan postupati po nalogu državnog odvjetnika.

¹⁷ Na Županijskom sudu u Sisku obustavljen je postupak protiv Nikole Radiševića, Jove Zubanovića, Sime Plavljenića i Dušana Paunovića, a na Županijskom sudu u Zadru postupci protiv: Maksa Podgornika i Zdravka Randelovića; Zorana Lakića, Marka Lacmanovića, Rajka Radmanovića, Zorana Radmanovića, Bogdana Repaje i Drage Repaje; Milenka Drače, Stevana Drače, Stevana Milanka, Milana Milanka, Branka Lakića, Dragana Končarevića, Živka Milanka, Branislava Milanka, Željka Sankovića, Davora Sankovića i Dragana Drače.

Pozitivni primjeri

1. Damir Vide Raguž, protiv koga je 1992. godine primjenom tada važećeg Zakona o oprostima od krivičnog progona i postupaka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske obustavljen kazneni postupak vođen zbog brutalnog mučenja i ubojstva četvero civila srpske nacionalnosti u studenom 1991. u Novskoj, nakon ponovnog iniciranja postupka od strane Državnog odvjetništva (ovoga puta pravno kvalificiranog ratnim zločinom protiv civilnog stanovništva) nepravomoćno je proglašen krivim i osuđen, doduše u odsutnosti, na kaznu zatvora u trajanju od 20 godina.

Iako je prethodno sisački Županijski sud odbio zahtjev za provođenjem istrage, Vrhovni sud RH je smatrao da obustavom postupka pred Vojnim sudom u Zagrebu 1992. godine stvar nije pravomoćno riješena, jer činjenični opis u novom istražnom zahtjevu sadrži daljnju činjeničnu količinu, širu od one iz postupka pred Vojnim sudom, kada je uostalom i sama pravna kvalifikacija djela bila drugačija (djelo je tada bilo kvalificirano ubojstvom).¹⁸

Takvo stajalište državnih odvjetništava i sudova omogućava nastavljanje prakse „ponovnih“ suđenja pripadnicima hrvatskih postrojbi koji su tijekom rata počinili ratne zločine, a u odnosu na koje su postupci obustavljeni očito pogrešnom primjenom zakona kojima je bio reguliran oprost.

2. U postupku u kojemu je pred Županijskim sudom u Bjelovaru u tijeku glavna rasprava, dva su časnika Hrvatske vojske optuženi da, iako su znali za protupravne radnje sebi podređenih, nisu ništa poduzeli kako bi spriječili i kaznili takva postupanja pa je podmetanjem požara u dva sela nastanjenim srpskim stanovništvom uništeno više od 30 obiteljskih kuća.

Važno je naglasiti da se radi o prvom postupku protiv pripadnika hrvatskih postrojbi u kojemu posljedice djelovanja nisu najteža (smrtna) stradanja.

Do započinjanja ovoga postupka, za ratne zločine kojima su počinjene blaže posljedice, koje ne uključuju smrtna stradanja, teretilo se isključivo pripadnike srpskih postrojbi.

Odbacivanja kaznenih prijava

Tijekom izvještajnog razdoblja (siječanj-svibanj 2010.) zaprimili smo informacije da je Državno odvjetništvo odbacilo dvije kaznene prijave za kaznena djela ratnih zločina:

1. U travnju je odbačena kaznena prijava protiv P.K. zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, koju je Centar za mir podigao u svibnju 2005. godine, a potom je u više navrata dopunjavao.

U rješenju o odbacivanju navedeno je da je prijavljenik, kao predsjednik tadašnje Vojno-stambene komisije Zbornog područja Osijek, tijekom 1991. - 1993. sudjelovao u prisilnim deložacijama osoba nehrvatske, pretežito srpske nacionalnosti iz vojnih ili društvenih stanova te useljavanju u te stanove obitelji poginulih hrvatskih branitelja i prognanika.

Državno odvjetništvo je mišljenja da je prijavljenik svojim postupanjem kršio temeljna ljudska prava i slobode, da je povrijedio pravo jednakosti svih pred zakonom, osobne sigurnosti i zaštite od nasilja te pravo na izbor stana i mjesta stanovanja te da je time počinio kazneno djelo rasne i druge diskriminacije iz čl. 133. st. 1. OKZ RH. Prema mišljenju DORH-a, ukupna količina i narav prijavljenikova postupanja još uvijek ne dopušta zaključak da je ostvario sva bitna obilježja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnoga stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.

Za kazneno djelo iz čl. 133. OKZ RH, zbog nastupa zastare kaznenog progona, prijavljenika više nije moguće kazneno goniti.

¹⁸ Slično je bila obrazložena i odluka kojom je omogućeno ponovno suđenje Fredu Margušu, danas presudama Županijskog suda u Osijeku i Vrhovnog suda RH pravomoćno osuđenog na 15 godina zatvora zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, počinjenog ubojstvima građana srpske nacionalnosti u Čepinu kod Osijeka u studenom i prosincu 1991. godine.

2. Rješenjem od 16. travnja 2010. ŽDO u Zagrebu odbacilo je kaznenu prijavu oštećenice S.G.-Ž., podnesenu protiv R.A., D.Š., D.K. i V.K., zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH, počinjenog na štetu D.Ž.

Protiv prijavljenih je pred Vojnim sudom u Zagrebu vođen kazneni postupak zbog kaznenog djela ubojstva počinjenog na štetu D.Ž., no u studenom 1992. obustavljen je primjenom Zakona o oprostima od krivičnog progona i postupaka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske.

U rješenju o odbacivanju kaznene prijave navedeno je da u predmetnom postupku ne postoji širi kontekst događaja od onog koji je već bio činjenično opisan u postupku pred Vojnim sudom u Zagrebu, da se u radnjama prijavitelja ne stječu bitna obilježja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva, već kaznenog djela ubojstva ili kvalificiranog ubojstva (jer je „ubojstvo očigledno počinjeno zbog mržnje prema oštećeniku D.Ž. kao pripadniku srpske nacionalnosti“¹⁹) te da se protiv prijavljenih ne može ponovno voditi kazneni postupak jer je za događaj kazneni postupak već pravomoćno obustavljen.

Navedeno je i da su prijavitelji bili pripadnici rezervnog sastava Zbora narodne garde u Sisku, no da su se kritične zgode nalazili na svadbi svoga prijatelja u Zagrebu, da se tada nisu nalazili na vojnoj dužnosti i da nisu postupali kao pripadnici Hrvatske vojske u smislu izvršenja vojnih zadaća kao i da se u Zagrebu, u kritičnom trenutku i na kritičnom mjestu, nisu odvijali bilo kakvi oružani sukobi.

Iako je o počinjenju kaznenih djela u slučaju nasilnih deložacija u Osijeku DORH morao imati saznanja u vrijeme počinjenja, propustio je istražiti, odnosno postupiti kako bi počinitelji bili sankcionirani. Do podnošenja kaznene prijave Centra za mir, Državno odvjetništvo nije učinilo ništa kako bi se utvrdile okolnosti nasilnih i nezakonitih deložacija u Osijeku tijekom rata, iako su nasilne deložacije osoba uglavnom srpske nacionalnosti u Osijeku, ali i u nekim drugim gradovima u Hrvatskoj, bile općepoznata stvar. Odbacivanje kaznene prijave pet godina nakon njezinog podnošenja, uz tvrdnju da je prijavitelj svojim ponašanjem počinio kazneno djelo za koje više nije moguć kazneni progon, zapravo je priznanje državnog odvjetništva da nije odrađivalo svoj posao. Nadalje, konstatacija da je bilo povreda ljudskih prava, ali da ukupna količina i narav prijaviteljeva postupanja još uvijek ne dopušta zaključak da je on ostvario sva bitna obilježja kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnoga stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH je, po našem mišljenju, jasan poziv na dalje sakupljanje dokaznog materijala. Očekivali bismo da taj, dodatni posao, preuzme Državno odvjetništvo.²⁰

Drugonavedena odluka obrazložena je, između ostalog, i navodima da se prijavitelji u vrijeme počinjenja ubojstva nisu nalazili na vojnoj dužnosti i da se na kritičnom mjestu i u kritično vrijeme nisu odvijali oružani sukobi. Međutim, posljednjih godina neki počinitelji ratnih zločina pravomoćno su osuđeni iako su zločine počinili „izvan radnog vremena“ ili „izvan područja vojnih operacija“, a kakvim su navodima tijekom ‘90-ih godina bile obrazlagane odluke kojima se izbjegavalo sankcioniranje počinitelja ratnih zločina, pripadnike hrvatskih postrojbi, ili odluke kojima su odbijani zahtjevi za naknadom štete članovima obitelji ubijenih žrtava ratnih zločina. Takvo obrazloženje ŽDO iz Zagreba začuđuje i stoga jer je na prijavitelje 1992. primjenjen Zakon o oprostima od krivičnog progona i postupaka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv RH, koji se primjenjivao jedino uz pretpostavku da su počinitelji krivična djela počinili u oružanim sukobima, odnosno ratu protiv RH ili u vezi s tim sukobima, odnosno ratom.

Mišljenja smo da je u slučaju D.Ž., uglednog inženjera sisačke rafinerije nafte, kojega su pripadnici sisačkog ZNG-a smaknuli na zagrebačkom odlagalištu otpada Jakuševac u studenom 1991., u jeku likvidacija viđenijih sisačkih Srba, Državno odvjetništvo zasigurno trebalo zahtijevati provođenje istrage zbog kaznenog djela ratnog zločina, a ne odbaciti kaznenu prijavu uz navod da je za događaj kazneni postupak već pravomoćno obustavljen.

¹⁹ Rješenje ŽDO u Zagrebu, broj K-DO-144/10, od 16. travnja 2010., stranica 2, odlomak 3.

²⁰ U kaznenoj prijavi navedeni su deseci slučajeva nasilnog istjerivanja iz stanova uz upotrebu sile i prijetnje izvjesnim zlom (npr. plivanjem u Dravi ili ubojstvima) od strane pripadnika HV-a u ispomoći Vojno-stambenoj komisiji, za koje je tadašnji predsjednik te komisije znao, neke je izravno naredio, a u nekima je osobno sudjelovao. Više je i slučajeva nasilnih deložacija za koje je znao, a nije ih spriječio, iako je po svojoj funkciji to bio dužan učiniti. Među nasilno istjeranim ili preseljenim bilo je i teško bolesnih osoba. Neki oštećenici, vrlo brutalno istjerani iz svojih stanova, danas žive u Republici Srbiji, a više je obitelji (čak iz iste zgrade) napustilo Osijek iz straha da se i njima nešto slično ne dogodi. Sve navedeno upućuje na zaključak da bi tijela progona, ukoliko je potrebno i suradnjom s pravosuđnim tijelima država u regiji, trebala provesti dodatna ispitivanja i potragu za novim slučajevima, koji nisu bili navedeni u kaznenoj prijavi Centra za mir.

PREGLED POSTUPAKA KOJE SMO PRATILI

Praćenje postupaka na županijskim sudovima

Promatrači monitoring tima Centra za mir, nenasilje i ljudska prava Osijek, Documente i Građanskog odbora za ljudska prava u razdoblju od 01. siječnja do 30. svibnja 2010. na 7 županijskih sudova pratili su 17 kaznenih postupaka za ratne zločine.²¹

Obnovljeni postupci

Od 17 postupaka 4 su obnovljena, ranije u odsutnosti pravomoćno osuđenim pripadnicima srpskih postrojbi. Jedan je postupak vođen na Županijskom sudu u Sisku (postupak protiv opt. Nikole Radiševića i još 3 optuženika), a tri na Županijskom sudu u Zadru (postupak protiv optuženih Maksa Podgornika i Zdravka Randelovića; protiv Zorana Lakića i još 5 optuženika; protiv Milenka Drače i još 10 optuženika). Postupci su obnovljeni na temelju zahtjeva Državnog odvjetništva za obnovom ili na temelju zahtjeva za zaštitu zakonitosti, a nakon dopuštanja obnove i izmjene optužnice ili odustanka od optužbe završeni su obustavom. U navedenim postupcima bilo je optuženo (ranije i osuđeno) ukupno 23 pripadnika srpskih postrojbi. Svima je suđeno u odsutnosti.

Ostali postupci

Od preostalih 13 postupaka po 3 ih je vođeno na županijskim sudovima u Sisku i Vukovaru, po 2 u Zadru i Karlovcu, a po jedan na županijskim sudovima u Osijeku, Gospiću i Bjelovaru.

U **Sisku** smo pratili postupke protiv:

- optuženih Ivice Kosturina i Damira Vrbana za zločin u Letovaniću,
- opt. Pere Đermanovića i još trojice optuženika za zločin u selima uz Unu kod Hrvatske Kostajnice,
- optuženih Damira Vide Raguža i Željka Škledara za zločin u Novskoj II;

u **Vukovaru** postupke protiv:

- optuženog Miloša Stanimirovića i još 14 optuženika za zločin u Tovarniku,
- opt. Bogdana Kuzmića za zločin u vukovarskoj bolnici,
- optuženih Milana Tepavca i Ilije Vorkapića za zločin u Lovasu;

u **Zadru** postupke protiv:

- opt. Nedjeljka Jankovića za zločin u Ravnim Kotarima,
- optuženih Milana Jurjevića i Davora Tošića za zločin u Kruševu;

u **Karlovcu** postupke protiv:

- opt. Miće Cekinovića za zločin u Slunju i okolnim mjestima,
- opt. Miroslava Bijelića i još 3 optuženika za zločin u Slunjskoj Selnici;

u **Osijeku** postupak protiv:

- opt. Čede Jovića za zločin u Dalju IV;

²¹ Pored toga, na Županijskom sudu u Rijeci pratimo postupak u predmetu optuženih Vlade Grbina, Petra Petrovića i Radovana Anđića, optuženih za počinjenje kaznenih djela ubojstva službene osobe, ubojstva službene osobe u pokušaju te poticanja na ubojstvo službene osobe. Iako se ne radi o djelu kvalificiranom ratnim zločinom, postupak pratimo zbog pripadnosti aktera sukoba Jugoslavenskoj narodnoj armiji, odnosno hrvatskim postrojbama. Naime, u inkriminiranom događaju, koji se zbio na Malom Lošinju u listopadu 1991., dvojica pripadnika hrvatskih postrojbi izgubila su život.

u **Gospiću** postupak protiv:

- opt. Gorana Zjačića za zločin u Frkašiću II;

u **Bjelovaru** postupak protiv:

- optuženih Ivana Husnjaka i Gorana Sokola zbog paleži sela Pušina i Slatinskog Drenovca.

Od 13 postupaka četiri ih se ponavlja, jer je VSRH ukinuo prvostupanjske presude i vratio predmete prvostupanjskim sudovima na ponovna raspravljanja. Tri se postupka ponavljaju prvi puta,²² dok se u jednom postupku radi o trećem (drugom ponovljenom) suđenju.²³

U 13 navedenih postupaka optuženo je ukupno 38 osoba (32 pripadnika srpskih i 6 pripadnika hrvatskih postrojbi).

Od ukupnog broja optuženih samo ih je 15 prisustvovalo glavnim raspravama, dok se 23 optuženika nalazi u bijegu, nedostupni su pravosudnim tijelima Republike Hrvatske i sudi im se u odsutnosti. Od nedostupnih optuženika 22 su optuženi da su zločine počinili kao pripadnici srpskih,²⁴ a jedan kao pripadnik hrvatskih postrojbi.²⁵

Od 15 optuženika koji su prisustvovali raspravama 9 ih se, bar u nekom trenutku tijekom izvještajnog razdoblja, nalazilo u pritvoru (6 pripadnika srpskih te 3 pripadnika hrvatskih postrojbi).

U 2 postupka koje je monitoring tim ranije pratio, tijekom izvještajnog razdoblja (01. siječanj – 30. svibanj 2010. godine) nije održano niti jedno ročište glavne rasprave.²⁶

Praćenje sjednica Vrhovnog suda Republike Hrvatske

Promatrači monitoring tima prisustvovali su i na 4 javne sjednice VSRH.

Praćene su javne sjednice u predmetima:

- **Damira Kufnera, Davora Šimića, Pavla Vancaša, Tomice Poletta, Željka Tutića i Antuna Ivezića**, optuženih da su kao pripadnici hrvatskih postrojbi počinili zločin nad civilima srpske nacionalnosti u Marinom Selu;

VSRH je ukinuo presudu Županijskog suda u Požegi kojom su okrivljenici 13. ožujka 2009. proglašeni krivima i kojom su im izrečene kazne zatvora: Kufneru u trajanju od 4 godine i 6 mjeseci, Šimiću od 1 godine, Vancašu od 3 godine, Polettu od 16, Tutiću od 12 te Iveziću od 10 godina.

²² Radi se o dva postupka na Županijskom sudu u Karlovcu (postupak protiv opt. Cekinovića za zločin u Slunju i okolnim mjestima te postupak protiv Miroslava Bijelića i dr. za zločin u Slunjskoj Selnici) te o jednom postupku na Županijskom sudu u Osijeku (postupak protiv opt. Čede Jovića za zločin u Dalju IV).

²³ Postupak protiv optuženih Milana Jurjevića i Davora Tošića na Županijskom sudu u Zadru.

²⁴ Optuženici za zločine u:

- selima uz Unu kod Hrvatske Kostajnice (Dubravko Čavić);
- Tovarniku (Miloš Stanimirović, Stevan Srdić, Dušan Stupar, Boško Miljković, Dragan Sedlić, Branislav Jerković, Jovo Janjić, Milenko Stojanović, Dušan Dobrić, Đuro Dobrić, Jovan Miljković, Katica Maljković, Nikola Tintor, Željko Krnjajić i Radoslav Stanimirović);
- vukovarskoj bolnici (Bogdan Kuzmić);
- Slunjskoj Selnici (Miroslav Bijelić, Savo Padežanin, Đuro Tepšić i Rade Bjeloš);
- Kruševu (Davor Tošić).

²⁵ Damir Vide Raguz, optužen za zločin u Novskoj II.

²⁶ U postupku koji se na Županijskom sudu u Osijeku vodi protiv opt. Željka Čizmića za zločin u Dalju posljednje ročište glavne rasprave održano je u svibnju 2009., a prije toga u prosincu 2007. godine. Nije nam poznat razlog nezakazivanja rasprave, s obzirom da se optuženik odaziva pozivima suda.

U postupku koji se na Županijskom sudu u Rijeci za zločin u Lovincu vodi protiv opt. Radoslava Čubrila i još četvorice optuženika, posljednje ročište glavne rasprave održano je krajem 2007. S obzirom da su optuženici nedostupni, nije nam poznato planira li se uopće zakazivanje rasprave.

- **Miće Cekinovića**, optuženog da je kao pripadnik srpskih postrojbi počinio zločin u Slunju i okolnim mjestima;

VSRH je ukinuo presudu Županijskog suda u Karlovcu kojom je 01. prosinca 2009. okrivljeniku izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine, a potom je, u ponovljenom postupku, okrivljenik 04. svibnja 2010. proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine.

- **Ivice Mirića**, optuženog da je kao pripadnik hrvatskih postrojbi lišio života jednog civila srpske nacionalnosti u šumi Brezovica u blizini Siska;

VSRH ukinuo je presudu Županijskog suda u Sisku kojom je 26. kolovoza 2009. okrivljenik proglašen krivim i kojom mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 9 godina.

- **Branimira Glavaša, Ivica Krnjaka, Gordane Getoš-Magdić, Dine Kontića, Tihomira Valentića i Zdravka Dragića**, optuženih da su kao pripadnici hrvatskih postrojbi počinili zločin nad civilima, pretežno srpske nacionalnosti, u Osijeku.

Prethodno su optuženici presudom Županijskog suda u Zagrebu 8. svibnja 2009. proglašeni krivima i osuđeni: opt. Glavaš na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 10 godina, opt. Krnjak na kaznu zatvora u trajanju od 8 godina, opt. Getoš Magdić na 7, a optuženici Kontić, Valentić i Dragić na po 5 godina zatvora.

Odluka VSRH nam nije poznata.

MIŠLJENJA O POJEDINIM POSTUPCIMA

Ponovljeni postupak protiv opt. Čede Jovića za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva²⁷

Županijski sud u Osijeku

Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH

Optuženik: Čedo Jović

Vijeće za ratne zločine: sudac Darko Krušlin, predsjednik Vijeća, sudac Drago Grubeša, član Vijeća, sudac Miroslav Jukić, član Vijeća

Tužitelj: Dragan Poljak, zamjenik ŽDO u Osijeku

Branitelj: odvjetnik Tomislav Filaković

Mišljenje nakon provedenog ponovljenog postupka

Nakon provedenog ponovljenog postupka Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku 18. veljače 2010. je okr. Čedu Jovića proglasilo krivim da kao zapovjednik postrojbe vojne policije u 35. slavonskoj brigadi tzv. Vojske RSK, iako je znao da njemu podređeni vojni policajci Novak Simić, Miodrag Kikanović i Radovan Krstinić u Dalju zlostavljaju pripadnike radnog voda nesrpske nacionalnosti, nije poduzeo ništa da se počinitelji kazne te da je na taj način pristao da oni nastave s takvim nedopuštenim radnjama kao i na posljedice takvih radnji (pet fizički zlostavljanih osoba i jedna osoba preminula uslijed zlostavljanja).

Okrivljeniku je izrečena kazna zatvora u trajanju od pet godina. Pritvor, u kojemu se okrivljenik nalazi od 07. srpnja 2008. godine, je produljen.

Prethodno je VSRH ukinuo presudu Županijskog suda u Osijeku kojom je optuženik 08. travnja 2009. proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od pet godina.

VSRH je presudu ukinuo jer je prvostupanjski sud počinio bitnu povredu odredaba kaznenog postupka time što je u postupku koristio iskaze svjedoka iz drugog kaznenog postupka (Kio-35/07, odnosno Krz-42/07, koji se vodio protiv Novaka Simića, Miodraga Kikanovića i Radovana Krstinića²⁸). Točnije, u raspravnim zapisnicima je navedeno da je trinaestero svjedoka iskazivalo identično kao u istrazi, a u istražnim zapisnicima je navedeno da su svjedoci iskazivali identično kao u zapisnicima iz postupka protiv opt. Novaka Simića i dr. Dakle, na zapisnicima iz istrage i glavne rasprave uopće se ne nalaze iskazi trinaestero svjedoka, već su njima priloženi zapisnici sa iskazima tih svjedoka iz drugog kaznenog predmeta.

Kako je sud prvog stupnja ocjenjivao upravo te iskaze i na njima utemeljio presudu, VSRH je presudu ukinuo i predmet vratio sudu prvog stupnja na ponovno suđenje. Sudu prvog stupnja je naloženo neposredno ispitivanje navedenih svjedoka te zapisničko konstatiranje njihovih iskaza.

S obzirom da je presuda ukinuta zbog počinjene bitne povrede odredaba kaznenog postupka, VSRH se nije upuštao u ocjenjivanje činjeničnog stanja utvrđenog u prvostupanjskoj presudi.

U ponovljenom postupku Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku od navedenih trinaestero svjedoka, uopće nije saslušalo pet svjedoka, dok je prilikom ispitivanja dvojice svjedoka ponovno zapisnički konstatirano da iskazuju sukladno iskazu na ranijoj glavnoj raspravi, odnosno iskazima iz postupka protiv Novaka Simića i ostalih. No, za razliku od presude od 08. travnja 2009., sud prvoga stupnja u obrazloženju

²⁷ Postupak je pratio i o njemu izvještavao Mladen Stojanović.

²⁸ Simić, Kikanović i Krstinić su ranije pravomoćno osuđeni za (neposredno) počinjenje djela za koje se sada, kao njihovog nadređenog, tereti opt. Čedu Jovića.

presude od 18. veljače 2010., izuzev iskaza jednoga svjedoka (Mirka Kelave), ostale sporne iskaze nije niti koristio.

U postupku je sporno jesu li oštećenici (Mađari i Hrvati mobilizirani u “radni vod”) imali status civilnog stanovništva te je li optuženik, pored funkcije načelnika bezbjednosti, bio i zapovjednik vojne policije u 35. slavonskoj brigadi tzv. Vojske RSK, te tako nadređen pravomoćno osuđenima Simiću, Kikanoviću i Krstiniću.

Kao i ranije, Vijeće je zaključilo da su mobilizirani pripadnici “radnog voda” imali status civilnog stanovništva, s obzirom da nisu aktivno sudjelovali u neprijateljstvima, kao i da je okr. Jović bio stvarni zapovjednik postrojbe vojne policije u 35. slavonskoj brigadi.

Brojne dokazne prijedloge obrane, među ostalima i prijedlog za stručnim tumačenjem odredbi “Pravila službe organa bezbednosti u oružanim snagama SFRJ” i “Pravila službe vojne policije oružanih snaga SFRJ”, kako bi se utvrdilo je li moguće istovremeno biti i načelnik sigurnosti i zapovjednik vojne policije, prijedlog za pribavljanjem iz Republike Srbije formacijskog ustroja 35. slavonske brigade tzv. Vojske RSK, prijedlog za pribavljanjem od PU osječko-baranjske ili PP Dalj eventualnih podataka o tome je li 1995. podnijeta kaznena prijava povodom smrtnog stradavanja Antuna Kundića, Vijeće je odbilo, smatrajući da je izvođenje tih dokaza nepotrebno.

Ne ulazeći u slobodnu ocjenu Vijeća koje dokaze je potrebno izvesti, mišljenja smo da izvođenje nekih od predloženih dokaza ne bi znatno odužilo postupak, a znatno bi pridonijelo vjerojatnosti potvrđivanja presude od strane VSRH, posebice imajući u vidu da se optuženik nalazi u pritvoru godinu i devet mjeseci, a VSRH još uvijek nije imao priliku ocjenjivati činjenice utvrđene od strane prvostupanjskog suda.

Postupak protiv opt. Miće Cekinovića za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva²⁹

Županijski sud u Karlovcu

Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH

Optuženik: Mićo Cekinović

Vijeće za ratne zločine: sudac Ante Ujević, predsjednik Vijeća, sutkinja Alenka Laptalo, članica Vijeća, sudac Juraj Dujam, član Vijeća

Tužitelj: Zdravko Car, zamjenik ŽDO u Karlovcu

Branitelj: odvjetnik Luka Šušak

Mišljenje nakon provedenog prvostupanjskog postupka

Presudom Županijskog suda u Karlovcu broj K-19/02 od 01. prosinca 2009. opt. Mićo Cekinović proglašen je krivim što je u studenom 1991. kao zapovjednik čete TO Primišlje, u sastavu vojske tzv. SAO Krajine, prije i za vrijeme napada i okupacije Slunja te okolnih mjesta, u svrhu protjerivanja pučanstva hrvatske nacionalnosti dozvoljavao i naređivao da se mještani hrvatske nacionalnosti lišavaju slobode i fizički zlostavljaju, pa su tako optuženiku potčinjeni uhitili i izudarali civila Tomu Kosa, a prilikom napada na Slunj dozvolio da se građani ubijaju uslijed čega je od pripadnika njegove postrojbe lišen života Pave Ivšić, pa da je time počinio kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH. Uz primjenu odredaba o ublažavanju kazne, izrečena mu je kazna zatvora u trajanju od jedne godine.³⁰

Optužnicom se opt. Cekinovića tereti šire od kriminalne količine za koju je osuđen. Stavlja mu se na teret i da je dozvoljavao da pripadnici njegove postrojbe pale i razaraju zgrade te da protjeruju stanovništvo hrvatske nacionalnosti.

Nakon provedenog postupka za sud je bilo nesporno:

- da je u kritično vrijeme optuženik bio zapovjednik čete TO Veljun, koja je bila dio Rejonskog štaba TO Veljun (dalje RŠTO Veljun), a sve u sastavu paravojske tzv. SAO Krajine;
- da je četa sudjelovala u okupaciji Slunja i okolnih hrvatskih naselja;
- da je akcija, koju je zapovijedio zapovjednik RŠTO Veljun Milan Strunjaš, imala za konačni cilj protjerivanje hrvatskog pučanstva;
- da su u vojnoj akciji paljene i razarane zgrade;
- da je optuženikov potčinjeni ubio civila Pavu Ivšića;
- da su prije akcije gotovo svi Hrvati napustili područje zahvaćeno akcijom.

Sporno je za sud bilo:

- može li se postrojbi kojom je zapovijedao optuženik pripisati uništavanje civilnih objekata;
- jesu li optuženikovi potčinjeni protjerivali stanovništvo hrvatske nacionalnosti;
- koja je odgovornost optuženika u pogledu lišavanja slobode i fizičkog zlostavljanja Tome Kosa;
- koja je odgovornost optuženika u pogledu lišavanja života Pave Ivšića.

²⁹ Postupak je pratila i o njemu izvještavala Martina Klekar.

³⁰ VSRH je 24. ožujka 2010. ukinuo navedenu presudu, a potom je u ponovljenom postupku optuženik 04. svibnja 2010. proglašen krivim te mu je izrečena kazna zatvora od 4 godine.

U odnosu na dio optužbe kojim se optuženika tereti da je dozvoljavao paljenje i razaranje zgrada, pored nesporne činjenice da su u vojnoj akciji paljene i razarane zgrade, sud je utvrdio da nema dokaza da bi to činili upravo optuženikovi podređeni, pa u odnosu na taj dio optuženik nije ni proglašen krivim.

U odnosu na protjerivanje stanovništva hrvatske nacionalnosti sud je utvrdio da u trenutku početka vojnog djelovanja zapovjednikove postrojbe, kao i nakon okupacije Slunja i okolnih mjesta, gotovo nitko od hrvatskog pučanstva više nije bio na tom području. Zbog toga izreka presude nije obuhvatila taj dio činjeničnih navoda iz optužnice.

Sud zaključak o odgovornosti optuženika u pogledu lišavanja slobode i fizičkog zlostavljanja Tome Kosa temelji na iskazima samog oštećenog, kao i svjedoka Mile Jančića, koji je potvrdio da je u kritično vrijeme Đuro Grubor, neposredni počinitelj lišavanja slobode i nanošenja ozljeda Tomi Kosu, bio u postrojbi TO Primišlje.

Sud je iskaz oštećenika Tome Kosa ocijenio uravnoteženim.³¹

Dio obrane optuženika u kojem on navodi da mu uopće nije poznat ovaj događaj, kao niti iskaz svjedoka Jove Miloševića, koji potvrđuje optuženikovu obranu, sud nije prihvatio, uz obrazloženje da je navedeni svjedok predložen po optuženiku, da je bio pripadnik optuženikove postrojbe te da je stoga iskazivao zaštitnički u odnosu na optuženika.³²

Činjenica da u Popisu pripadnika čete TO Primišlje nema imena Đure Grubora, sud nije našao problematičnim, s obzirom da je svjedok Jovo Milošević tvrdio da je Đuro Grubor bio stvarni pripadnik te postrojbe, da su pripadnici jedne postrojbe često prelazili u drugu, a da se o tome nije vodila uredna evidencija, a povrh toga sud je naveo da je, čak i da Đuro Grubor nije bio pripadnik TO Primišlje, iz iskaza Tome Kosa razvidno da je optuženik tempore criminis imao nad Gruborom nadređenu ulogu.

U odnosu na ubojstvo civila Pave Ivšića nesporno je da je isti lišen života po pripadniku TO Primišlje Nenadu Tepavcu (ispitanom u ovome postupku u svojstvu svjedoka), o čemu postoji i pravomoćna presuda.³³

Sud je zaključio „da je optuženik dozvolio da ovako postupa pripadnik njegove postrojbe Nenad Tepavac“, u prilog čemu navodi da nema garancije da je optuženik jasno upozorio pripadnike svoje postrojbe na dužnost poštivanja Ženevske konvencije u pogledu civila i ratnih zarobljenika, da je optuženik morao biti u blizini događaja te da optuženik nije ni na koji način proveo postupak oko ispitivanja odgovornosti Nenada Tepavca. Odgovornost optuženika sud nalazi u „suštinskim propustima u rukovođenju optuženika“, iz čega zaključuje da je riječ o kaznenom djelu nečinjenjem, odnosno da je optuženik svojim propustima pridonio da do lišenja života oštećenika dođe, tj. da nije kao zapovjednik poduzeo dužne radnje da do najtežih posljedica ne dođe.

No sud, pored činjenice da nije naveo na kojoj zakonskoj odredbi temelji osnovu odgovornosti optuženika za nečinjenje, a radi se o odredbi čl. 28. OKZRH, nije razjasnio ni svoj zaključak da je optuženik dozvolio postupanje Nenada Tepavca kao pripadnika optuženikove postrojbe.

U ponašanju optuženika (eventualno) se radi o nepoduzimanju dužnih radnji (upozoravanja sebi podređenih na obvezu poštivanja odredbi Ženevske konvencije) kako bi se spriječio nastup posljedica (u konkretnom slučaju smrt i fizičko zlostavljanje civila).

³¹ Oštećenik je najveće negativnosti pripisao Đuri Gruboru, dok je optuženika doživljavao kao dominantnu vojnu osobu u događaju, s obzirom da je upravo njega Đuro Grubor pitao: „Cekin, kuda s njim“, s tim što je kasnije i čuo da je optuženik bio zapovjednik voda.

³² Svjedok Milošević je naveo da je kritične zgode vidio Đuru Grubora, no ne i optuženika.

³³ Presudom ŽsKA br. K-17/07 11. listopada 2007. opt. Nenad Tepavac proglašen je krivim za kaznena djela ubojstva iz čl. 34. st. 1. KZRH (činjenično: ubojstvo Pave Ivšića) i ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH (činjenično: zlostavljanje civila Slavka Flanjka i Tome Kosa) te je osuđen na jedinstvenu kaznu zatvora u trajanju od 10 godina. Presudom VsRH br. I Kž-1265/07 01. listopada 2008. prvostupanijska presuda je preinačena te je odbijena optužba za kazneno djelo iz čl. 120. st. 1. OKZRH, jer je sud povrijedio pravilo specijalnosti čl. 14. Europske konvencije o izručenju, čime je povrijeđen i kazneni zakon na štetu optuženika. Naime, u odnosu na navedeno djelo izručenje nije traženo pa se opt. Tepavcu nije moglo niti suditi. U dijelu presude koji se odnosio na ubojstvo Pave Ivšića VSRH je izmijenio odluku o sankciji, izrekavši mu kaznu zatvora u trajanju od 8 godina.

Formulacija „dozvolio“, koju koristi sud, je neadekvatna jer se može višeznačno shvatiti, iako se u nastavku presude objašnjava kako je riječ o nečinjenju i optuženikovim propustima, no nigdje, kako je ranije već rečeno, ne navodi se korelacija između čl. 120. i čl. 28. KZRH.

Nadalje, činjenica je da je opt. Tepavac osuđen za ubojstvo iz čl. 34. st. 1. KZRH, dok je njemu nadređeni Cekinović proglašen krivim za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH.

Iako se utvrđena odgovornost opt. Cekinovića zasniva na dva događaja: lišavanju slobode i fizičkom zlostavljanju Tome Kosa te ubojstvu Pave Ivšića, a uvažavajući stajalište da nadređeni odgovara za svoje propuštanje, a ne za radnje sebi podređenih, postavljamo pitanje je li pravno prihvatljivo da podređeni, kao neposredni počinitelj, bude osuđen za jedno kazneno djelo (ubojstvo), a njegov nadređeni, kao naredbodavac ili osoba koja je propustila spriječiti počinjenje, za drugo (teže) kazneno djelo (ratni zločin protiv civilnog stanovništva)?

Kao olakotne okolnosti navedene su ranija neosuđivanost, pozitivan odnos prema civilima smještenim u skloništu u Slunju te prema zarobljenom hrvatskom vojniku Jurju Jurašinu. Posljednje navedeno cijenjeno je kao naročito izražena olakotna okolnost, što je poslužilo kao osnova za izricanje kazne zatvora od godinu dana, minimumu koji je moguće izreći za predmetno kazneno djelo uz korištenje odredbi o ublažavanju kazne.

Obnovljeni postupak protiv opt. Josipa Bikića za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva³⁴

Županijski sud u Splitu

Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH

Optuženik: Josip Bikić

Vijeće za ratne zločine: sudac Neven Cambi, predsjednik Vijeća, sutkinja Maria Majić, članica Vijeća, sudac Davor Svalina, član Vijeća

Tužitelj: Michele Squicciarro, zamjenik ŽDO u Splitu

Branitelj: odvjetnik Željko Gulišija

Mišljenje nakon provedenog obnovljenog postupka

Obnovljeni postupak protiv ranije pravomoćno osuđenog Josipa Bikića, Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Splitu provelo je na samo jednom ročištu glavne rasprave. Dokazi zapravo nisu izvođeni, već je, uz suglasnost stranaka, samo zapisnički konstatirano njihovo čitanje.

Propuste u provođenju glavne rasprave nismo uočili.

U obnovljenom postupku optuženiku je izrečena kazna zatvora u trajanju od 4 godine, umjesto ranije izrečenih 6 godina. Prenisko odmjerena kazna u prethodnom postupku te novoutvrđene olakotne okolnosti rezultirali su izricanjem kazne u trajanju kraćem od minimuma propisanog za predmetno kazneno djelo.

Teške posljedice optuženikova ponašanja (smrt dvije osobe), unatoč dobrovoljnoj predaji, priznanju i ka-
janju, ne opravdavaju izricanje kazne ispod minimuma propisanog za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Obrazloženje

Po zahtjevu osuđenika Josipa Bikića, koji se u studenom 2008. predao hrvatskim vlastima, rješenjem izvanraspravnog vijeća Županijskog suda u Splitu br. Kv-398/09 od 05. listopada 2009. dopuštena je **obnova kaznenog postupka** te je predmet vraćen u fazu glavne rasprave.

Prvotno su osmorica optuženika (Tomislav Duić, Tonči Vrkić, Miljenko Bajić, Josip Bikić, Davor Banić, Emilio Bungur, Ante Gudić i Anđelko Botić) u studenom 2002. presudom Sudskog vijeća Županijskog suda u Splitu, pod predsjedanjem suca Slavka Lozine, oslobođeni krivnje da su u Vojnoistražnom centru „Lora“ zatočene civile zlostavljali, mučili i tjelesno kažnjavali, sve do usmrćenja dvojice civila, te da su na taj način počinili kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva.

Nakon što je VSRH u ožujku 2004. ukinuo oslobađajuću presudu i naložio ponavljanje postupka pred potpuno izmijenjenim vijećem prvostupanjskoga suda, u ponovljenom su postupku svi okrivljenici 02. ožujka 2006. proglašeni krivima i osuđeni na kaznu zatvora u trajanju od 6 do 8 godina.³⁵

Navedenu presudu VSRH u cijelosti je potvrdio u veljači 2007.

³⁴ Postupak je pratio i o njemu izvještavao Tino Bego.

³⁵ Opt. Bikiću izrečena je kazna zatvora u trajanju od 6 godina. Dokazano je da je kao pripadnik 72. bojne VP, zajedno sa ostalim okrivljenicima, sudjelovao u premlaćivanju Nenada Kneževića i Gojka Bulovića, koji su uslijed zadobivenih ozljeda preminuli. Opt. Bikić bio je u bijegu pa mu je suđeno u odsutnosti, kao i optuženicima Tomislavu Duiću, Miljenku Bajiću i Emiliju Bunguru.

Nakon što se 18. studenoga 2008. dragovoljno predao i stupio na izdržavanje kazne, po branitelju je podnio zahtjev za obnovom postupka, u kojem je naveo da je postupak vođen u njegovoj odsutnosti, da nije znao za postojanje pravomoćne presude te da se po saznanju odmah predao tijelima progona.

U obnovljenom postupku u potpunosti je priznao počinjenje djela, kako mu je optužnicom stavljeno na teret. Iskoristio je zakonsko pravo da obranu više ne daje niti odgovara na eventualna pitanja.³⁶

Nakon provedenog dokaznog postupka 29. prosinca 2009. objavljena je presuda kojom je pravomoćna presuda Županijskog suda u Splitu br. K-93/04 od 28. veljače i 02. ožujka 2006., u cijelosti potvrđena presudom i rješenjem VSRH br. I Kž-456/06-13 od 06. veljače 2007., stavljena van snage u dijelu koji se odnosi na odluku o kaznenoj sankciji za opt. Bikića, pa mu je, uz primjenu odredaba o ublažavanju kazne, izrečena kazna zatvora u trajanju od 4 godine.

Sud je odluku o smanjenju kazne obrazložio bitno drugačijim činjeničnim stanjem koje se odnosi na postojanje olakotnih okolnosti na strani optuženika, u odnosu na stanje koje je u tom dijelu bilo utvrđeno u prethodnom postupku. Kao takve, u obnovljenom su postupku cijenjene optuženikova dobrovoljna predaja i odlazak na izdržavanje zatvorske kazne, priznanje počinjenog kaznenog djela te iskreno kajanje i žaljenje. Nadalje je navedeno da se po stajalištu hrvatskih sudova, a još više MKSJ, priznanje počinjenja osobito cijeni kao olakotna okolnost koja ima bitan utjecaj na izbor vrste i mjere kazne, kao i kasnije na eventualnu odluku o uvjetnom otpustu.

Prema informacijama kojima raspolažemo, na presudu Vijeća za ratne zločine Županijskog suda u Splitu od 29. prosinca 2009. nisu ulagane žalbe, pa je ona protekom roka za žalbu postala pravomoćna.

³⁶ Optuženik je ranije obranu iznio samo jednom pred istražnim sucem Županijskog suda u Splitu. Tada je naveo da je bio u sastavu 72. bojne VP te da bi intervenirao ukoliko bi pripadnici HV-a remetili javni red i mir, da dopušta mogućnost da je nekoliko puta izgreznike doveo do kapije zatvora, no da u dvorište zatvora i sam zatvor nikada nije ulazio i da nema saznanja o postojanju nekakvog bloka „C“. U ostalom dijelu obrane negirao je da je ikada ikoga zlostavljao u zatvoru.

Postupak protiv opt. Gorana Zjačića za kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika³⁷

Županijski sud u Gospiću

Kazneno djelo ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZ RH

Optuženik: Goran Zjačić

Vijeće za ratne zločine: sudac Dušan Šporčić, predsjednik Vijeća, sutkinja Dubravka Rudelić, članica Vijeća, sutkinja Matilda Rukavina, članica Vijeća

Tužitelj: Željko Brkljačić, zamjenik ŽDO u Gospiću

Branitelj: odvjetnik Ljubiša Drageljević

Mišljenje promatračkog tima nakon prvostupanjskog postupka

Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Gospiću je 25. veljače 2010. donijelo presudu kojom je optuženog Gorana Zjačića proglasilo krivim za počinjenje kaznenog djela ratnog zločina protiv ratnih zarobljenika iz čl. 122. OKZRH te mu je izreklo kaznu zatvora u trajanju od 7 godina.

Sud je u izreci presude pogrešno utvrdio činjenično stanje, jer je pogrešno naveo ime oštećenog, zamijenivši ga imenom jednog svjedoka.

Optužnicom se optuženika tereti da je od početka svibnja 1994. do 5. kolovoza 1995. kao pripadnik čete „Vojne policije 15. korpusa“ tzv. Vojske RSK u zatvoru za ratne zarobljenike smještenom u zgradi Osnovne škole u Frkašiću, gdje su bili ratni zarobljenici pripadnici HV-a, HVO-a te Armije BiH, na dane kad je vršio službu ratne zarobljenike tukao, maltretirao te im nanio niz ozljeda, što je za posljedicu imalo teško narušavanje njihovog psihičkog i fizičkog zdravlja i trajnu invalidnost.

Sud je obranu optuženika, koji je tvrdio da je bio pripadnik čete Vojne policije 15. korpusa tzv. Vojske RSK i da se nalazio u zatvoru u Frkašiću, no da nije počinio kazneno djelo koje mu je stavljeno na teret, ocijenio kao proizvoljnu i proturječnu samu sebi te je poklonio vjeru ispitanim svjedocima-oštećenima. Štoviše, i sam optuženik je prilikom prvog ispitivanja iskazao da je istukao zarobljenog Johannes Tildera, smatrajući ga odgovornim za stradanje svog rođaka, te da je znao zarobljenike udariti.

Sud je utvrdio da je optuženike tukao šakama, nogama, vojničkom lopaticom, drvenim kolcima i palicama, a naročito zarobljene pripadnike HV-a Johannes Tildera, Ivana Čaića i Ivana Dadića, da je tukao i maltretirao zarobljenog pripadnika Armije BiH Kadira Bećirspahića te zarobljenog pripadnika HVO-a Marka Tomića.

Optužnicom se optuženika teretilo, a presudom je utvrđeno, da je zarobljenog Marka Tomića maltretirao i tukao po leđima vojničkom palicom. No, tijekom dokaznog postupka ispitani su svjedoci Marko Tomić i Mate Tomić, koji su svoje iskaze dali i tijekom istrage. Iz njihovih iskaza je razvidno da optuženik nije zlostavljao Marka, kako je utvrđeno presudom, već Matu Tomića. Svjedok Marko Tomić iskazao je kako mu optuženi Goran Zjačić nije osobno našao, ali jest zarobljenicima Dadiću i Čaiću.

Ovakvom greškom suda očito je da je činjenično stanje pogrešno utvrđeno, jer je došlo do greške u navođenju osobe oštećene ponašanjem optuženika, odnosno, jer utvrđenja u presudi (u pogledu osobe oštećenika) nisu u skladu sa sadržajem zapisnika o iskazima svjedoka koji su iskazivali o odlučnim činjenicama.

U dijelu presude u kojem sud obrazlaže odluku o kaznenoj sankciji navodi se da je Vijeće imalo u vidu težinu počinjenog kaznenog djela, činjenicu da se radi o najtežim kaznenim djelima predviđenim u kaznenom zakonu i upornost u izvršenju. No, s druge strane, Vijeće je procijenilo da je „jedina olakotna okolnost prema optuženiku donekle protek vremena, s obzirom da je od događaja prošlo više od 15 godina“.

³⁷ Postupak je pratila i o njemu izvještavala Maja Kovačević Bošković.

Mišljenja smo da „protek vremena“, pogotovo kad uz isti pojam stoji i riječ „donekle“, u kaznenom zakonu nije navedena kao okolnost koja bi utjecala da kazna po vrsti i mjeri bude lakša ili teža za počinitelja te da je nejasno zbog čega je Vijeće navedeno ocijenilo olakotnom okolnošću, tim više što je riječ o kaznenom djelu za koje progon ne zastarijeva. Naime, upravo zbog toga što „kazneni progon za krivična djela ratnih zločina ne zastarijeva... intencija zakonodavca nije bila da protek vremena utječe na kažnjavanje počinitelja tih krivičnih djela, iako je inače ta okolnost... često pri odmjeravanju kazne značajna olakotna okolnost, uz uvjet da sam optuženik svojim postupanjem nije pridonio proteku vremena“.³⁸

³⁸ Presuda VSRH, broj I Kž 1008/08-13, od 16., 17. i 18. studenoga 2009., predmet optuženih Rahima Ademija i Mirka Norca, za kaznena djela iz čl. 120. i 122. OKZ RH.

Postupak protiv opt. Nedjeljka Jankovića za kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva³⁹

Županijski sud u Zadru

Kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH

Optuženik: Nedjeljko Janković

Vijeće za ratne zločine: sutkinja Dijana Grancarić, predsjednica Vijeća, sutkinja Enka Moković, članica Vijeća, sudac Milan Pečina, član Vijeća

Tužitelj: Radovan Marjanović, zamjenik ŽDO u Zadru

Branitelj: odvjetnik Luka Šušak

Mišljenje nakon provedenog prvostupanjskog postupka

Presudom Županijskog suda u Zadru broj K-43/09 od 15. ožujka 2010. okrivljenik je proglašen krivim što je u listopadu i studenom 1991. u Zemuniku Gornjem, u zaseoku Goleš, i Jagodnji Donjoj, kao pripadnik „180. motorizirane brigade u sastavu IX. korpusa JA“, sam i zajedno sa Slavkom Đokićem, pripadnikom iste vojne formacije, provodeći velikosrpsku ideju vojnog osvajanja i izdvajanja dijela teritorija Republike Hrvatske, vršio brutalno zastrašivanje Hrvata, pljačkao i uništavao imovinu civila kako bi ih natjerao da napuste svoje domove i područje tzv. RSK, odnosno onemogućio im da se vrate u svoje domove.

Osuđen je na kaznu zatvora u trajanju od 6 godina.

Okrivljeniku, koji je uhićen u Republici Sloveniji i izručen u Republiku Hrvatsku, u izrečenu kaznu je uračunato vrijeme lišenja slobode od 12. kolovoza 2008. do 22. travnja 2009., vrijeme provedeno u pritvoru od 22. travnja 2009. pa nadalje, kao i vrijeme izdržane kazne zatvora u trajanju od 2 godine po presudi Vojnog suda u Banja Luci broj IK-54/92 od 23. ožujka 1992., koju je i izdržao.⁴⁰

U skladu s utvrđenim činjeničnim stanjem sud je iz činjeničnog opisa optužnice ispustio dijelove za koje je smatrao da nisu dokazani. Pored toga su, u izreci presude, dodane riječi „uništavao imovinu civila“, uz obrazloženje da je državno odvjetništvo to očito propustilo navesti u optužnici.

Obrana okrivljenog osporavala je optužnicu postavljajući sljedeća pitanja:

- je li u konkretnom slučaju stvar pravomoćno presuđena;
- je li počinitelj optuženik (Nedjeljko Janković sin Žarka) ili Nedjeljko Janković sin Petra;
- je li namjera počinitelja bila zastrašivanje stanovnika s ciljem njihovog napuštanja područja tzv. RSK (i time počinjenja kaznenog djela ratnog zločina) ili se pak radi o razbojništvu, oštećenju tuđe stvari i dovođenju u opasnost općepasnom radnjom drugih osoba?

Vijeće je smatralo nespornim da je upravo okrivljenik, u inkriminirano vrijeme ročni vojnik 180. motorizirane brigade IX. korpusa JA, počinitelj kaznenog djela, a ne osoba istog imena i prezimena, dobrovoljac iz Vojvodine, pripadnik iste postrojbe, iako je obrana tvrdila kako iz pojedinih materijalnih dokaza proizlazi suprotno.

Vijeće je zauzelo stav da se u konkretnom slučaju ne radi o presuđenoj stvari, uz obrazloženje kako se postupak vođen u Banja Luci bitno razlikuje od konkretnog kaznenog postupka, jer „osim što se neki objektivni elementi inkriminiranog događaja dijelom poklapaju, da su subjektivni elementi na strani optuženika potpu-

³⁹ Postupak je pratila i o njemu izvještavala Martina Klekar.

⁴⁰ Citiranjem presudom Vojnog suda u Banja Luci optuženik je, zajedno sa Slavkom Đokićem, za događaje u Jagodnji Donjoj, proglašen krivim za počinjenje produženog kaznenog djela razbojništva, a sam je, za događaje u Zemuniku Gornjem, zaseoku Goleš, proglašen krivim za počinjenje kaznenog djela oštećenja tuđe stvari u stjecaju s kaznenim djelom dovođenja u opasnost života i imovine općepasnim radnjama ili sredstvom.

no različiti“. U presudi se navodi da kazneno djelo ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZRH, za razliku od kaznenih djela za koja je optuženik pravomoćno osuđen pred Vojnim sudom u Banja Luci, sadrži drugi motiv, ima drugi zaštitni objekt te da je činjenično stanje u konkretnom kaznenom postupku znatno šire. U prilog toj svojoj tvrdnji sud je naveo da „kazneno djelo ratnog zločina nije imovinski delikt niti je cilj istog pribavljanje protupravne imovinske koristi, već se radi o kaznenom djelu koje je protivno Konvenciji o zaštiti žrtava nemeđunarodnih oružanih sukoba s motivom zastrašivanja lokalnog stanovništva i prinude na njihov odlazak iz Republike Hrvatske.“

Činjenični opisi kaznenih djela sadržani u presudi Vojnog suda u Banja Luci i u ovoj presudi nesumnjivo upućuju na zaključak da je riječ o istom događaju, koji je drugačije pravno kvalificiran. Imajući u vidu dosadašnju sudsku praksu, prema kojoj je dozvoljeno suđenje počiniteljima kaznenih djela ratnih zločina, u odnosu na koje su optužbe zbog istih događaja ‘90-ih godina primjenom Zakona o općem oprostima pravomoćno odbijene, kada su djela bila kvalificirana kao ubojstva,⁴¹ nije za očekivati da će VSRH smatrati da je predmet optužbe već ranije pravomoćno riješen.

No pitanje je hoće li i VSRH smatrati da je motiv počinjenja bilo tjeranje Hrvata na napuštanje njihovih domova s područja tzv. RSK i onemogućavanje njihova povratka, ili su motivi bili imovinskopravne prirode.

Naime, iako nije sporno da se kazneno djelo ratnog zločina može počiniti i prema pripadniku vlastitog naroda, navodimo da je u izreci presude Županijskog suda u Zadru navedeno da su oštećenici Hrvati, iako je iz izjava nekih oštećenika, ali i svjedoka, evidentno da su među oštećenicima i osobe srpske nacionalnosti, od kojih su neki svoje domove napustili tek u kolovozu 1995., dakle za vrijeme ili neposredno nakon Vojno-redarstvene operacije Oluja, a da u postupku niti jedan oštećenik nije naveo da ih je okrivljenik tjerao na napuštanje domova i okupiranog područja Republike Hrvatske.

⁴¹ Radi se o postupcima protiv Freda Marguša, vođenim pred Županijskim sudom u Osijeku, i Damira Vide Raguža, vođenim pred Županijskim sudom u Sisku, zbog kaznenih djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva iz čl. 120. st. 1. OKZ RH.

a) Obnovljeni po zahtjevu Državnog odvjetništva za obnovom ili po zahtjevu za zaštitu zak

	Slučaj	Kazneno djelo / sud / vijeće	
1.	<p>ZLOČIN U SELU PECKI – ZASEOKU BJELOVEC</p> <p>Nakon odustanka tužiteljstva od optužbe 07. siječnja 2010. obustavljen je kazneni postupak.</p> <p><i>Prethodno je VSRH utvrdio da je zahtjev za zaštitu zakonitosti osnovan i da je pravomoćnom presudom Okružnog suda u Sisku br. K-24/92 od 25. svibnja '93. i presudom VSRH br. I Kž 833/93 od 30. studenoga '93. povrijeđen zakon na štetu osuđenih.</i></p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Županijski sud u Sisku</p> <p>Vijeće za ratne zločine: sutkinja Melita Avedić, predsjednica Vijeća; sudac Predrag Jovanić, član Vijeća; sutkinja Ljubica Balder, članica Vijeća</p>	←
2.	<p>Nakon dopuštene obnove kaznenog postupka (u kojemu su okrivljenici presudom ŽS u Zadru K-4/95 od 26. siječnja 1995. u odsutnosti osuđeni na po 8 godina zatvora zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva), i izmjene optužnice na kazneno djelo ugrožavanja teritorijalne ukupnosti iz čl. 231. st. 1. KZ RH, 12. travnja 2010. Županijski sud u Zadru obustavio je kazneni postupak protiv okrivljenih primjenom Zakona o općem oprost.</p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva; nakon izmjene optužnice ugrožavanje teritorijalne ukupnosti</p> <p>Županijski sud u Zadru</p>	←
3.	<p>Nakon dopuštene obnove kaznenog postupka (u kojemu su okrivljenici presudom ŽS u Zadru K-58/95 od 15. ožujka 1996. godine pravomoćno osuđeni na po 20 godina zatvora zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva), i izmjene optužnice na kazneno djelo ugrožavanja teritorijalne ukupnosti iz čl. 231. st. 1. KZ RH, 09. travnja 2010. Županijski sud u Zadru obustavio je kazneni postupak protiv okrivljenih primjenom Zakona o općem oprost.</p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva; nakon izmjene optužnice ugrožavanje teritorijalne ukupnosti</p> <p>Županijski sud u Zadru</p>	←
4.	<p>Nakon dopuštene obnove kaznenog postupka (u kojemu su okrivljenici presudom ŽS u Zadru K-47/92 od 07. prosinca 1994. pravomoćno osuđeni na kazne zatvora u trajanju od 6 do 8 godina zbog kaznenog djela ratnog zločina protiv civilnog stanovništva), i izmjene optužnice na kazneno djelo oružane pobune iz čl. 235. st. 1. KZ RH, 09. travnja 2010. Županijski sud u Zadru obustavio je kazneni postupak protiv okrivljenih primjenom Zakona o općem oprost.</p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva; nakon izmjene optužnice oružana pobuna</p> <p>Županijski sud u Zadru</p>	←

onitosti

	Br. Optužnice / ŽDO	Optuženici	Imena žrtava
→	<p>Optužnica Okružnog javnog tužilaštva Sisak br. KT-178/92 od 30. studenog 1992., izmijenjena na glavnoj raspravi 15. rujna 2009.</p> <p>Optužnicu zastupala: Jadranka Huskić, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Sisku</p>	<p>Nikola Radišević, Jovo Zubanović, Simo Plavljenić i Dušan Paunović</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi</p> <p>Nalazili su se u bijegu, suđeno im je u odsutnosti</p>	<p>Žrtve - ubijeni: Stjepan Horvat, Đuro Horvat, Mato Horvat i Ivan Bugarin</p>
→	<p>Optužnica Okružnog državnog odvjetništva u Zadru broj KT-44/93 od 30. prosinca 1994., izmijenjena dopisom 11. ožujka 2010.</p>	<p>Maks Podgornik i Zdravko Randelović</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi (piloti tzv. JNA)</p> <p>Suđeno im je u odsutnosti</p>	<p>- nema, okrivljenike se teretilo zbog uništavanja antenskog sustava odašiljača HTV-a Grbe kod Zadra</p>
→	<p>- nemamo podatke</p>	<p>Zoran Lakić, Marko Lacmanović, Rajko Radmanović, Zoran Radmanović, Bogdan Repaja i Drago Repaja</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi</p> <p>Suđeno im je u odsutnosti</p>	<p>- nemamo podatke</p>
→	<p>- nemamo podatke</p>	<p>Milenko Drača, Stevan Drača, Stevan Milanko, Milan Milanko, Branko Lakić, Dragan Končarević, Živko Milanko, Branislav Milanko, Željko Sanković, Davor Sanković i Dragan Drača</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi</p> <p>Suđeno im je u odsutnosti</p>	<p>- nemamo podatke</p>

b) Nepravomoćno završeni

	Slučaj	Kazneno djelo / sud / vijeće	
1.	ZLOČIN U LETOVANIĆU Dana 12. svibnja 2010. prvostupanjskom presudom okrivljenici su proglašeni krivima i osuđeni na po 7 godina zatvora.	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva Županijski sud u Sisku Vijeće za ratne zločine: sutkinja Melita Avedić, predsjednica Vijeća; sudac Predrag Jovanić, član Vijeća; sudac Željko Mlinarić, član Vijeća	←
2.	ZLOČIN U SLUNJU I OKOLNIM MJESTIMA Nakon što je VSRH ukinuo prvostupanjsku presudu kojom je 01. prosinca 2009. okrivljenik proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od jedne godine, u ponovljenom postupku okrivljenik je 04. svibnja 2010. proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 4 godine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva Županijski sud u Karlovcu Vijeće za ratne zločine: sudac Ante Ujević, predsjednik Vijeća; sutkinja Alenka Laptalo, članica Vijeća; sudac Juraj Dujam, član Vijeća	←
3.	ZLOČIN U SELIMA UZ UNU KOD HRVATSKE KOSTAJNICE Prvostupanjskom presudom od 23. travnja 2010. optuženici su proglašeni krivima i osuđeni na kazne zatvora: Pero Đermanović na 11 godina, Ljuban Bradarić na jednu godinu, Dubravko Čavić na 9 godina i Ljubiša Čavić na dvije godine	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva Županijski sud u Sisku Vijeće za ratne zločine: sutkinja Snježana Mrkoci, predsjednica Vijeća; sudac Željko Mlinarić, član Vijeća; sutkinja Alenka Lešić, članica Vijeća	←
4.	ZLOČIN U NOVSKOJ II Dana 16. travnja 2010. Damir Vide Raguž nepravomoćno je proglašen krivim te mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 20 godina, dok je optuženi Željko Škledar oslobođen optužbe 1992. godine za predmetni je događaj suđeno opt. Ragužu i danas pok. Dubravku Leskovaru. Tada je Vojno tužilaštvo u Zagrebu djelo kvalificiralo ubojstvom, no Vojni sud u Zagrebu je obustavio kazneni postupak temeljem Zakona o oprostima od krivičnog progona i postupaka za krivična djela počinjena u oružanim sukobima i u ratu protiv Republike Hrvatske	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva Županijski sud u Sisku Vijeće za ratne zločine: sutkinja Snježana Mrkoci, predsjednica Vijeća; sudac Predrag Jovanović, član Vijeća; sutkinja Ljubica Balder, članica Vijeća	←
5.	ZLOČIN U DALJU IV Nakon što je VSRH zbog proceduralnih pogrešaka ukinuo prvostupanjsku presudu od 08. travnja 2009. kojom je optuženik proglašen krivim i osuđen na kaznu u trajanju od 5 godina, u ponovljenom je postupku Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Osijeku optuženika ponovno proglasilo krivim i osudilo na kaznu zatvora u trajanju od 5 godina	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva Županijski sud u Osijeku Vijeće za ratne zločine: sudac Darko Krušlin, predsjednik Vijeća; sudac Miroslav Jukić, član Vijeća; sudac Drago Grubeša, član Vijeća	←
6.	ZLOČIN U RAVNIM KOTARIMA 15. ožujka 2010. optuženik je proglašen krivim i osuđen na kaznu zatvora u trajanju od 6 godina, u koju je uračunato vrijeme od uhićenja, kao i izdržane kazne po pravomoćnoj presudi Vojnog suda u Banja Luci. <i>Optuženik je za predmetne događaje pred Vojnim sudom u Banja Luci 1992. pravomoćno osuđen na dvije godine zatvora. Ponašanje optuženika je bilo kvalificirano kaznenim djelima razbojništva, oštećenja tuđe stvari i dovođenja u opasnost života i imovine općeopasnom radnjom.</i>	Ratni zločin protiv civilnog stanovništva Županijski sud u Zadru Vijeće za ratne zločine: sutkinja Dijana Grancarić, predsjednica Vijeća; sutkinja Enka Moković, članica Vijeća; sudac Milan Pečina, član Vijeća	←
7.	ZLOČIN U FRKAŠIĆU II Dana 25. veljače 2010. okrivljenik je prvostupanjskom presudom proglašen krivim te mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 7 godina	Ratni zločin protiv ratnih zarobljenika Županijski sud u Gospiću Vijeće za ratne zločine: sudac Dušan Šporčić, predsjednik Vijeća; sutkinja Dubravka Rudelić, članica Vijeća; sutkinja Matilda Rukavina, članica Vijeća	←

Br. Optužnice / ŽDO	Optuženici	Imena žrtava
<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku broj: K-DO-22/2009 od 03. prosinca 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Marijan Zgurić, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Sisku</p>	<p>Ivica Kosturin i Damir Vrban</p> <p>Pripadnici hrvatskih postrojbi</p> <p>Kosturin se nalazi u pritvoru od 30. rujna 2009., a Vrban od 02. listopada 2009.</p>	<p>Žrtva (mučen i ubijen): Slavko Ivanjek</p>
<p>Optužnica ŽDO u Karlovcu br. KT-36/95 od 30. srpnja 2009., izmijenjena na glavnoj raspravi 04. svibnja 2010.</p> <p>Optužnicu zastupa: Zdravko Car, zamjenik Županijske državne odvjetnice u Karlovcu</p>	<p>Miće Cekinović</p> <p>Pripadnik srpskih postrojbi</p> <p>U pritvoru od 06. srpnja 2009.</p>	<p>Žrtve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ubijen: Pavo Ivšić - zlostavljan i protupravno zatočen: Tomo Kos - protjerani: svo stanovništvo hrvatske nacionalnosti
<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku, broj K-DO-10/09 od 05. studenoga 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Ivan Petrač, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Sisku</p>	<p>Pero Đermanović, Ljuban Bradarić, Dubravko Čavić i Ljubiša Čavić</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi</p> <p>Opt. Pero Đermanović nalazi se u pritvoru, opt. Ljuban Bradarić brani se sa slobode, opt. Dubravko Čavić je nedostupan i sudi mu se u odsutnosti, a opt. Ljubiša Čavić nakon objave prvostupanjske presude brani se sa slobode.</p>	<p>Žrtve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - protupravno zatvoren, mučen i ubijen: Vladimir Letić - zapaljene kuće: Steve Karanovića i Ive Karanovića - zastašivana: Danica Devedžija
<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Sisku br. K-DO -16/09 od 15. siječnja 2010., izmijenjena u travnju 2010.</p> <p>Optužnicu zastupa: Jadranka Huskić, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Sisku</p>	<p>Damir Vide Raguž i Željko Škledar</p> <p>Pripadnici hrvatskih postrojbi</p> <p>Opt. Raguž nedostupan je hrvatskim pravosuđnim tijelima i sudi mu se u odsutnosti, a opt. Škledar brani se sa slobode (do objave prvostupanjske presude nalazio se u pritvoru)</p>	<p>Žrtve - mučeni i usmrćeni: Sajka Rašković, Miša Rašković, Mihajlo Šeatović i Ljuban Vujić</p>
<p>Optužnica ŽDO u Osijeku broj K-DO-52/08 od 04. studenoga 2008., izmijenjena (precizirana) 31. ožujka 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Dragan Poljak, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Osijeku</p>	<p>Čedo Jović</p> <p>Pripadnik srpskih postrojbi</p> <p>Nalazi se u pritvoru od 07. srpnja 2008.</p>	<p>Žrtve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - ubijen: Antun Kundić - fizički zlostavljeni: Ivan Horvat, Ivan Bodza, Karol Kremerenski, Josip Ledenčan i Emerik Hudik
<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zadru broj KT-23/96 od 03. kolovoza 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Radovan Marjanović, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Zadru</p>	<p>Nedjeljko Janković</p> <p>Pripadnik srpskih postrojbi</p> <p>Uhićen 12. kolovoza 2008., izručen, u pritvoru u Zadru od 22. travnja 2009.</p>	<p>Žrtve - oduzet novac i/ili uništavana imovina: Jandra Žepina, Ika Žepina, Ružica Žepina, Zorka Žepina, Branko Kovačević, Boris Guša, Branko Guša i Duje Žepina</p>
<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Gospiću br. K-DO-13/08 od 09. ožujka 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Željko Brkljačić, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Gospiću</p>	<p>Goran Zjačić</p> <p>Pripadnik srpskih postrojbi</p> <p>Nalazi se u pritvoru od 28. rujna 2008.</p>	<p>Žrtve:</p> <ul style="list-style-type: none"> - fizički zlostavljeni (po optužnici i presudi): Johannes Tilder, Ivan Čaić, Ivan Dadić (pripadnici HV); Marko Tomić (pripadnik HVO); Kadir Bećirspahić (pripadnik Armije BiH)

c) postupci u tijeku

Slučaj	Kazneno djelo / sud / vijeće	Br. Optužnice / ŽDO	
<p>1. ZLOČIN U TOVARNIKU</p> <p>Glavna rasprava je u tijeku. Započela je 13. travnja 2010.</p>	<p>Genocid i ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Županijski sud u Vukovaru</p> <p>Vijeće za ratne zločine: sudac Nikola Bešenski, predsjednik Vijeća; sutkinja Nevenka Žeko, članica Vijeća; sutkinja Zlata Sotirov, članica Vijeća</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Vukovaru broj DO-K-34/00 od 01. veljače 2001.</p> <p>Optužnicu zastupa: Miroslav Dasović, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Vukovaru</p>	
<p>2. ZLOČIN U VUKOVARSKOJ BOLNICI</p> <p>Nakon jednogodišnjeg prekida, glavna rasprava započela je iznova u ožujku 2010.</p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Županijski sud u Vukovaru</p> <p>Vijeće za ratne zločine: sudac Nikola Bešenski, predsjednik Vijeća; sutkinja Nevenka Žeko, članica Vijeća; sutkinja Jadranka Kurbel, članica Vijeća</p>	<p>Optužnica ŽDO u Vukovaru broj DO-K-12/98 od 19. ožujka 2001.</p> <p>Optužnicu zastupa: Vlatko Miljković, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Vukovaru</p>	
<p>3. ZLOČIN U SLUNJSKOJ SELNICI</p> <p>Glavna rasprava u ponovljenom postupku je u tijeku. Započela je 29. travnja 2010.</p> <p><i>Prethodno je VSRH u ožujku 2007., zbog proceduralnih propusta, ukinuo prvostupanjsku presudu kojom su optuženici proglašeni krivima i osuđeni na kazne zatvora u trajanju od po 7 godina.</i></p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Županijski sud u Karlovcu</p> <p>Vijeće za ratne zločine: sudac Ante Ujević, predsjednik Vijeća; sutkinja Jasminka Jerinić Mušnjak, članica Vijeća; sudac Marijan Janjac, član Vijeća</p>	<p>Optužnica ŽDO-a u Karlovcu broj KT-6/96 od 29. veljače 1996.</p> <p>Optužnicu zastupa: Zdravko Car, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Karlovcu</p>	
<p>4. PALEŽ SELA PUŠINE I SLATINSKI DRENOVAC</p> <p>Glavna je rasprava u tijeku. Započela je 22. ožujka 2010.</p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Županijski sud u Bjelovaru</p> <p>Vijeće za ratne zločine: sutkinja Sandra Hančić, predsjednica Vijeća; sudac Mladen Piškorec, član Vijeća; sutkinja Ivanka Šarko, članica Vijeća</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Bjelovaru broj K-DO-6/06 od 23. rujna 2008.</p> <p>Optužnicu zastupa: Branka Merzić, Županijska državna odvjetnica u Bjelovaru</p>	

	Optuženici	Imena žrtava
	<p>Miloš Stanimirović, Stevan Srdić, Dušan Stupar, Boško Miljković, Dragan Sedlić, Branislav Jerković, Jovo Janjić, Milenko Stojanović, Dušan Dobrić, Djuro Dobrić, Jovan Miljković, Katica Maljković, Nikola Tintor, Željko Krnjajić i Radoslav Stanimirović</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi</p> <p>Svi optuženici nedostupni su pravosudnim tijelima RH, sudi im se u odsutnosti</p> <p><i>Ranije je suđeno prisutnim optuženicima Milenku Stuparu, Strahinji Ergiću, Dragoljubu Trifunoviću, Đorđu Miljkoviću, Mići Miljkoviću i Janku Ostojiću. Stupar, Ergić, Trifunović i Mićo Maljković su oslobođeni, u odnosu na Ostojića optužba je odbijena, a Đorđe Miljković osuđen je na 3 godine zatvora.</i></p> <p><i>Potom je, nakon uhićenja suđeno i Aleksandru Trifunoviću, no tijekom glavne rasprave, a nakon puštanja iz pritvora, on je pobjegao iz RH.</i></p> <p><i>U odnosu na optužene Jovana Medića i Božu Rudića postupak je obustavljen zbog smrti.</i></p>	<p>Žrtve (po optužnici, u odnosu na 24 optuženika):</p> <p>- ubijeni: Ruža Jurić, Ivan Jurić, Željko Vrančić, Antun Šimunić, Berislava Šimunić, Danijel Marinković, Mato Čuk, Marijan Mioković, Rudolf Rapp, Ivan Zelić, Stjepan Matić, Stipo Kovačević, ? Bilić, N.N., Karlo Grbešić, Anto Markanović, Marko Bošnjak, Ivo Maleševac, Djuro Grgić, Marin Mioković, Branko Salajić, Tomo Glibo, Filomena Glibo, Ivan Burik, Pavao Vrančić, Ilija Džambo, Krešo Puljić, Mato Čulić, Vojko Selak;</p> <p>- mučeni: Mirko Markutović, Živan Markutović, Andrija Jurić, Tomislav Grgić, Stjepan Marinković, Pavo Donković, Božo Grbešić, Žarko Grbešić, Dragan Hajduk, Stjepan Glibo, Branko Šimunić, Ratko Dovičin, Marin Mitrović, Marijan Matijević;</p> <p>- protjerani: Ilija Šimunić, Tomislav Grgić i njegova majka, Jozo Beljo i njegova obitelj, Vlatko Glavašić, obitelj Ivana Palijana, Ivo Djurić, Juro Beljo, Mato Čuk, obitelj Mije Siketića, Andrija Jurić, Stipo Glibo, Vjekoslav Mioković, Josip Djurčinović, Martin Djurčinović, Marija Topić, Marica Grgić, Đuro Grgić, Ivan Zelić, Stjepan Matić, Dragan Hajduk, Mijo Petković;</p> <p>- tjerani na prinudni rad: Mijo Siketić, Mile Ivančić (ranjen), Stipo Kovačević, Bilić te još jedna N.N. osoba, Martin Habčak;</p> <p>- zapaljane kuće: Marin Šijaković, Vlatko Glavašić, Rudolf Rapp, Dragan Hajduk;</p> <p>- maltretirani: Marija Palijan, Tanja Palijan, Martin Habčak, Adam Čurčinović</p>
	<p>Bogdan Kuzmić</p> <p>Pripadnik srpskih postrojbi</p> <p>Optuženik je u bijegu, sudi mu se u odsutnosti</p>	<p>Žrtve – odvedeni i na za sada nepoznat način ubijeni: Martin Došen, Marko Mandić, Branko Lukenda, Stanko Duvnjak i Tomislav Hegeduš</p>
	<p>Miroslav Bijelić, Savo Padežanin, Đuro Tepšić i Rade Bjeloš</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi</p> <p>Optuženicima se sudi u odsutnosti</p>	<p>Žrtva - ubijen: Josip Obranović</p>
	<p>Ivan Husnjak i Goran Sokol</p> <p>Pripadnici hrvatskih postrojbi</p> <p>Brane se sa slobode</p>	<p>Oštećenici – vlasnici i posjednici uništenih objekata:</p> <p>- u selu Pušine uništeno je 17 kuća te je oštećen toranj pravoslavne crkve;</p> <p>- u Slatinskom Drenovcu uništeno je 19 kuća;</p> <p>- uništen je lovački dom između Pušina i Slatinskog Drenovca</p>

	Slučaj	Kazneno djelo / sud / vijeće	Br. Optužnice / ŽDO	
5.	<p>ZLOČIN U LOVASU</p> <p>Posljednje ročište glavne rasprave održano je 16. veljače 2010. Zbog prekida dužeg od dva mjeseca, glavna će rasprava ponovno morati krenuti iznova.</p>	<p>Genocid i ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Županijski sud u Vukovaru</p> <p>Vijeće za ratne zločine: sutkinja Jadranka Kurbel, predsjednica Vijeća; sudac Berislav Matanović, član Vijeća; sudac Željko Marin, član Vijeća</p> <p>Napomena: <i>Početkom 2009. godine vijeće je izmijenjeno. Do tada je sudilo vijeće u sastavu: sudac Ante Željko, predsjednik Vijeća; sutkinja Zlata Sotirov, članica Vijeća; sutkinja Nevenka Zeko, članica Vijeća</i></p>	<p>Optužnica ŽDO iz Osijeka br. KT-265/92 od 19. prosinca 1994. i optužnica ŽDO iz Vukovara br. K-DO-44/04 od 01. listopada 2004., spojene u jedinstvenu optužnicu ŽDO iz Vukovara br. K-DO-39/00</p> <p>Optužnicu zastupa: Vlatko Miljković, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Vukovaru</p>	←
6.	<p>ZLOČIN U KRUŠEVU</p> <p>Glavna rasprava u trećem (drugom ponovljenom) postupku je u tijeku</p> <p><i>Prethodno je VSRH 2000. godine ukinuo prvostupanjsku oslobađajuću presudu od 01. prosinca 1997., a potom je 2007. ukinuo i presudu kojom je prvostupanjski sud 15. rujna 2005. optuženike proglasio krivim i opt. Jurjeviću izrekao kaznu zatvora u trajanju od 4 godine, a opt. Tošiću kaznu zatvora u trajanju od 15 godina</i></p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Županijski sud u Zadru</p> <p>Vijeće za ratne zločine: sutkinja Enka Moković, predsjednica Vijeća; sudac Boris Babić, član Vijeća; sutkinja Dijana Grancarić, članica Vijeća</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Zadru broj KT-266/97 od 18. lipnja 1997.</p> <p>Optužnicu zastupa: Radoslav Marjanović, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Zadru</p>	←
7.	<p>ZLOČIN U MALOM LOŠINJU¹</p> <p>Glavna rasprava je u tijeku</p>	<p>Ubojstvo službene osobe, ubojstvo službene osobe u pokušaju te poticanje na ubojstvo službene osobe</p> <p>Županijski sud u Rijeci</p> <p>Sudsko vijeće: Sutkinja Ika Šarić, predsjednica Vijeća</p>	<p>Optužnica Županijskog državnog odvjetništva u Rijeci broj KT-122/91-IV od 30. lipnja 2008.</p> <p>Optužnicu zastupa: Darko Karlović, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Rijeci</p>	←

¹ Iako se ne radi o djelu kvalificiranim ratnim zločinom, postupak pratimo zbog pripadnosti aktera sukoba Jugoslavenskoj narodnoj armiji, odnosno hrvatskim postrojbama.

	Optuženici	Imena žrtava
	<p>Milan Tepavac i Ilija Vorkapić (nakon razdvajanja postupka u odnosu na njih postupak se vodi pod brojem K-20/09)</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi</p> <p>Optuženici Tepavac i Vorkapić se brane sa slobode</p> <p><i>Dana 29. travnja 2009. razdvojen je postupak u odnosu na prisutne optuženike.</i></p> <p><i>U odnosu na optuženike koji su u bijegu: Ljubana Devetaka, Milana Devčića, Milenka Rudića, Željka Krmjajića, Slobodana Zoraje, Željka Brajkovića, Ilije Kresojevića, Milana Rendulića, Obrada Tepavca, Zorana Tepavca, Milana Radojčića, Milana Vorkapića, Dušana Grkovića i Đure Prodanovića postupak je dobio poslovni broj K-25/00, no ročišta se ne zakazuju.</i></p>	<p>Žrtve:</p> <p>- 24 osobe poginule u minskom polju: Božo Mađarac, Mijo Šalaj, Tomislav Sabljak, Slavko Štrangarić, Nikola Badanjak, Marko Vidić, Mato Hodak, Tomo Sabljak – mlađi, Ivica Sabljak, Slavko Kuzmić, Petar Badanjak, Marko Marković, Ivan Conjar, Ivan Kraljević – mlađi, Ivan Palijan, Josip Turkalj, Luka Balić, Željko Pavlič, Darko Pavlič, Darko Sokolović, Zlatko Božić, Ivan Vidić, Antun Panjek, Zlatko Panjek</p> <p>- 45 osoba ubijeno na različitim lokacijama u Lovasu: Danijel Badanjak, Ilija Badanjak, Antun Jovanović, Anka Jovanović, Kata Pavličević, Alojzije Polić, Mato Keser, Josip Poljak, Ivan Ostrun, Dragutin Pejić, Stipo Mađarević, Pavo Đaković, Stipo Pejić, Živan Antolović, Milan Latas, Juraj Poljak, Mijo Božić, Vida Krizmanić, Josip Kraljević, Mirko Grgić, Mato Adamović, Marko Sabljak, Zoran Krizmanić, Josip Jovanović, Marin Balić, Katica Balić, Josip Turkalj, Petar Luketić, Ante Luketić, Đuka Luketić, Jozefina Pavošević, Marijana Pavošević, Slavica Pavošević, Stipo Luketić, Marija Luketić, Josip Rendulić, Rudolf Jonak, Andrija Deličić, Pero Rendulić, Franjo Pandža, Božo Vidić, Zvonko Martinović, Marko Damjanović, Anica Lemunović, Đuka Krizmanić</p> <p>- 15 osoba teško tjelesno povrijeđeno u minskom polju: Marko Filić, Emanuel Filić, Stjepan Peulić, Josip Sabljak, Stanislav Franković, Milko Keser, Ivica Mujić, Ljubo Solaković, Milan Radmilović, Zlatko Toma, Josip Gešnja, Mato Kraljević, Petar Vuleta, Lovro Geistener, Dragan Sabljak</p> <p>- 18 osoba teško tjelesno povrijeđeno uslijed zlostavljanja: Mato Mađarević, Đuro Filić, Zoran Jovanović, Marija Vidić, Đuka Radočaj, Berislav Filić, Emanuel Filić, Pavo Antolović, Ivo Antolović, Željko Francisković, Ivan Đaković, Anđelko Filić, Zvonko Balić, Vjekoslav Balić, Man Pejak, Petar Sabljak, Marko Grčanac</p>
	<p>Milan Jurjević i Davor Tošić</p> <p>Pripadnici srpskih postrojbi</p> <p>Opt. Jurjević brani se sa slobode (nalazio se u pritvoru od 26. svibnja do 01. prosinca 1997.), a opt. Tošić je u bijegu, sudi mu se u odsutnosti</p>	<p>Žrtva – ubijen: Mile Brkić</p>
	<p>Vlado Grbin, Petar Petrović i Radovan Anđić</p> <p>oficir (prvooptuženik) te ročni vojnici (drugo i trećeoptyuženi) JNA</p> <p>Grbinu i Petroviću sudi se u odsutnosti, a Anđić se brani sa slobode</p>	<p>Žrtve – ubijeni: Rifet Mustić i Mladen Bujačić</p>

	Slučaj	Kazneno djelo / sud	Br. optužnice / ŽDO	
1	<p>ZLOČIN U MARINOM SELU</p> <p>VSRH ukinuo je presudu Vijeća za ratne zločine Županijskog suda u Požegi kojom su okrivljenici 13. ožujka 2009. proglašeni krivima i kojom su im izrečene kazne zatvora: Kufneru u trajanju od 4 godine i 6 mjeseci, Šimiću u trajanju od 1 godine, Vancašu u trajanju od 3, Polettu u trajanju od 16, Tutiću u trajanju od 12 te Iveziću u trajanju od 10 godina.</p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Javna sjednica VSRH održana je 23. ožujka 2010.</p>	<p>Optužnica ŽDO u Požegi broj K-DO-14/07 od 12. kolovoza 2008., izmijenjena 18. veljače 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Božena Jurković, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Požegi</p>	←
2	<p>ZLOČIN U SLUNJU I OKOLNIM MJESTIMA</p> <p>VSRH je ukinuo presudu Županijskog suda u Karlovcu kojom je 01. prosinca 2009. okrivljenik proglašen krivim i kojom mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od jedne godine.</p> <p><i>Potom je, u ponovljenom postupku, Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Karlovcu 04. svibnja 2010. okrivljenika proglasilo krivim i izreklo mu kaznu zatvora u trajanju od 4 godine.</i></p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Javna sjednica VSRH održana je 24. ožujka 2010.</p>	<p>Optužnica ŽDO u Karlovcu br. KT-36/95 od 30. srpnja 2009., izmijenjena na glavnoj raspravi 04. svibnja 2010.</p> <p>Optužnicu zastupa: Zdravko Car, zamjenik Županijske državne odvjetnice u Karlovcu</p>	←
3	<p>ZLOČIN U ŠUMI BREZOVICA</p> <p>VSRH ukinuo je presudu Županijskog suda u Sisku kojom je 26. kolovoza 2009. okrivljenik proglašen krivim i kojom mu je izrečena kazna zatvora u trajanju od 9 godina</p>	<p>Ratni zločin protiv civilnoga stanovništva</p> <p>Javna sjednica VSRH održana je 13. travnja 2010.</p>	<p>Optužnica ŽDO u Sisku broj K-DO-4/09 od 1. travnja 2009.</p> <p>Optužnicu zastupa: Marijan Zgurić, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Sisku</p>	←
4	<p>ZLOČIN U OSIJEKU</p> <p>Vijeće za ratne zločine Županijskog suda u Zagrebu 8. svibnja 2009. objavilo je presudu kojom su optuženici proglašeni krivima. Opt. Glavašu utvrđene su kazne zatvora u trajanju od 5 i 8 godina te mu je izrečena jedinstvena kazna zatvora u trajanju od 10 godina, opt. Krnjaku izrečena je kazna zatvora u trajanju od 8 godina, opt. Getoš Magdić u trajanju od 7 godina, a optuženima Kontiću, Valentiću i Dragiću u trajanju od po 5 godina.</p> <p><i>Odluka VSRH nije nam poznata.</i></p>	<p>Ratni zločin protiv civilnog stanovništva</p> <p>Javna sjednica VSRH održana je 31. svibnja, 1., 2. i 4. lipnja 2010.</p>	<p>Optužnice ŽDO iz Osijeka br. K-DO-76/06 od 16. travnja 2007. i ŽDO iz Zagreba br. K-DO-105/06 od 09. svibnja 2007. godine, objedinjene i izmijenjene u optužnicu K-DO-105/06 od 30. rujna 2008.</p> <p>Optužnicu zastupa: Jasmina Dolmagić, zamjenica Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu i Miroslav Kraljević, zamjenik Županijskog državnog odvjetnika u Osijeku (upućen u ŽDO u Zagrebu radi obavljanja poslova zamjenika Županijskog državnog odvjetnika u Zagrebu)</p>	←

	Optuženici	Imena žrtava
→	<p>Damir Kufner, Davor Šimić, Pavao Vancaš, Tomica Poletto, Željko Tutić i Antun Ivezić</p> <p>Pripadnici hrvatskih postrojbi</p> <p>Optuženicima Davoru Šimiću i Pavlu Vancašu pritvor je ukinut tijekom glavne rasprave, a Damiru Kufneru prilikom objave presude. Ostali optuženici se i dalje nalaze u pritvoru.</p>	<p>Žrtve:</p> <p>- zlostavljani i mučeni: Branko Stanković, Mijo i Jovo Krajnović (mještani sela Kip); Milka Bunčić, Jeka Žestić i Nikola Ivanović (mještani sela Klisa)</p> <p>- zlostavljani, mučeni i ubijeni: Pero Novković, Mijo Danojević, Gojko Gojković, Savo Gojković, Branko Bunčić, Nikola Gojković, Mijo Gojković, Filip Gojković, Jovo Popović – Tein, Petar Popović, Nikola Krajnović, Milan Popović (mještani sela Kip); Jovo Žestić, Jovo Popović Simin, Slobodan Kukić, Rade Gojković, Savo Maksimović, Josip Cicvara (mještani sela Klisa)</p>
→	<p>Miće Cekinović</p> <p>Pripadnik srpskih postrojbi</p> <p>U pritvoru od 06. srpnja 2009.</p>	<p>Žrtve:</p> <p>- ubijen: Pavo Ivšić</p> <p>- zlostavljan i protupravno zatočen: Tomo Kos</p> <p>- protjerani: svo stanovništvo hrvatske nacionalnosti</p>
→	<p>Ivica Mirić</p> <p>Pripadnik hrvatskih postrojbi</p> <p>Nalazi se u pritvoru</p>	<p>Žrtva (ubijen): Miloš Čalić</p>
→	<p>Branimir Glavaš, Ivica Krnjak, Gordana Getoš-Magdić, Dino Kontić, Tihomir Valentić i Zdravko Dragić</p> <p>Postupak je zbog procesne nesposobnosti uslijed bolesti u lipnju 2008. razdvojen u odnosu na okr. Mirka Sivića</p> <p>Pripadnici hrvatskih postrojbi</p> <p>Optuženici su se nalazili u pritvoru do uskraćenja odo-brenja za pritvaranjem Hrvatskog sabora u siječnju 2008. (za opt. Glavaša), odnosno odluke Ustavnog suda RH u rujnu 2008. (za ostale optuženike). Optuženi Krnjak ponovno je pritvoren 21. travnja 2009., a ostali optuženici nakon objave presude, osim optuženog Glavaša, koji je u bijegu. Nalazi se u Bosni i Hercegovini, čiji je i državljanin, što spriječava njegovo izručenje u RH.</p>	<p>Žrtve – ubijeni: Branko Lovrić, Alija Šabanović, Jovan Grubić, dr. Milutin Kutlić, Svetislav Vukajlović, nepoznata ženska osoba, Bogdan Počuća, Čedomir Vučković i Đorđe Petković</p> <p>Žrtva – zlostavljan i ranjen: Radoslav Ratković</p> <p>Žrtva – zlostavljan: Nikola Vasić</p> <p>Izmijenjenom i objedinjenom optužnicom broj K-DO-150/06 od 30. rujna 2008., iz činjeničnog opisa su izostavljene inkriminacije koje su se odnosile na zlostavljanje dvojice nepoznatih civila zatvorenih u garaži pri SNO-u, zlostavljanje Smilje, Rajka i Snežane Berić u prostorijama SNO-a te uhićenje i usmrćivanje Petra Ladnjuka, Milenka Stanara i nepoznate muške osobe.</p>

**CENTAR ZA MIR,
NENASILJE
I LJUDSKA PRAVA**

Trg Augusta Šenoje 1
HR-31 000 Osijek

tell/fax: ++ 385 31 206 886

e-mail:
centar-za-mir@centar-za-mir.hr

web:
www.centar-za-mir.hr

**DOCUMENTA – centar za
suočavanje s prošlošću**

Selska 112 c
HR-10 000 Zagreb

tel: ++ 385 1 457 2398
fax: ++ 385 1 549 9744

e-mail:
kontakt@documenta.hr

web:
www.documenta.hr

**GRAĐANSKI ODBOR
ZA LJUDSKA PRAVA**

Selska 112 c
HR-10 000 Zagreb

tell/fax: ++ 385 1 61 71 530

e-mail:
info@goljp.hr

web:
www.goljp.hr